

Вінницький національний технічний університет
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

Бакалаврська кваліфікаційна робота на тему:
ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ
ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО
ПІДПРИЄМСТВА

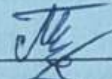
(на прикладі приватного акціонерного товариства
«Вінницький олійножировий комбінат»)

08-43. БКР.003.00.057 ТЧ

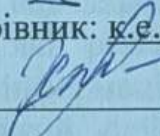
Виконав: студент 4 курсу, групи

МФКД-20Б

спеціальності 073 – Менеджмент

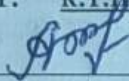
 Гоменюк М. О.

Керівник: к.е.н., доцент кафедри ФІМ

 Руда Л. П.

«03» червня 2024 р.

Рецензент: к.т.н., доцент каф.

ЕПВМ Адлер О. О.

«05» червня 2024 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ФІМ

д.е.н., проф. Зянько В. В.

«11» червня 2024 р.

Вінниця ВНТУ – 2024 рік

Вінницький національний технічний університет
 Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
 Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Галузь знань – Управління та адміністрування
 Спеціальність – 073 Менеджмент

Освітньо-професійна програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувач кафедри ФІМ

д.е.н., професор Зянько В. В.

«13» лютого 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Гоменюку Максиму Олеговичу

1. Тема роботи: «Формування механізму управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Вінницький олійножировий комбінат»)»

Керівник роботи: Руда Лілія Петрівна к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту.

затверджено наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року № 80.

2. Термін подання студентом роботи: 31 травня 2024 року

3. Вихідні дані до роботи: наукова та навчально-методична література, законодавчі й нормативні акти України, які регламентують особливості діяльності підприємства у тій чи іншій сфері, інформація про історію створення та розвиток підприємства ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат», фінансова звітність (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати» за 2021-2023рр.; форма №5 «Примітки до річної фінансової звітності»); звіти про виробництво продукції за 2021-2023 рр.; статут.

4. Зміст текстової частини:

у першому розділі – дослідити економічний зміст інвестиційної діяльності підприємства, склад і класифікацію інвестицій; обґрунтувати методи оцінки ефективності формування та використання інвестицій підприємства.

у другому розділі – проаналізувати промислову галузь в Україні, основні тенденції та проблеми в даній галузі; надати загальну характеристику ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат», проаналізувати основні фінансові показники та з'ясувати ефективність використання інвестицій на підприємстві.

у третьому розділі – запропонувати способи покращення виявлених проблем на ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» та методи зростання ефективності інвестиційної діяльності у промисловій галузі загалом.

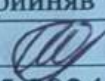
5. Перелік ілюстративного матеріалу:

Таблиці: Таблиця 1.1 - Характеристика принципів формування

інвестиційних ресурсів підприємства; Таблиця 2.1 - Загальна характеристика ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Таблиця 2.2 - Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2021-2023 рр., тис. грн.; Таблиця 2.3 - Показники рентабельності (збитковості) ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2021-2023 рр.; Таблиця 2.4 - Динаміка обсягу і асортиментної структури товарообороту ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Таблиця 2.5 - XYZ-аналіз асортименту підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Таблиця 2.6 - Структура витрат ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Таблиця 2.7 - Структура логістичних витрат ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2022-2023 роки, млн. грн.; Таблиця 2.8 - Логістичні витрати ПрАТ «Вінницький ОЖК» на поставку товару, тис. грн.; Таблиця 2.9 - SWOT-аналіз діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Таблиця 2.10 - PEST - аналіз ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Таблиця 3.1 - Логістичні витрати на підприємстві ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Таблиця 3.2 - Витрати оренду виробничих площ

Рисунки: Рисунок 2.1 - Організаційна структура ПрАТ «Вінницький ОЖК»; Рисунок 2.2 - Аналіз товарного портфеля підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК» на основі матриці БКГ. 2.3 - Матриця ABC-XYZ-аналізу асортименту

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Спеціальна частина	доцент кафедри ФІМ Ткачук Л.М.	 13.03.2024 р.	 29.05.2024 р.

7. Дата видачі завдання «13» березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва та зміст етапу	Термін виконання		Примітка
		початок	завершення	
1	Формування та затвердження теми бакалаврської кваліфікаційної роботи	01.12.2023	01.02.2024	Виконано
2	Виконання теоретичної частини БКР. Перший рубіжний контроль виконання БКР	24.04.2024	13.05.2024	Виконано
3	Виконання аналітичної частини БКР та розробка рекомендацій та пропозицій. Другий рубіжний контроль виконання БКР	14.05.2024	01.06.2024	Виконано
4	Нормоконтроль БКР	02.06.2024	03.06.2024	Виконано
5	Рецензування БКР	04.06.2024	06.06.2024	Виконано
6	Попередній захист БКР	03.06.2024	04.06.2024	Виконано
7	Захист БКР	17.06.2024	18.06.2024	

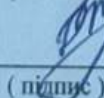
Студент

(підпис)

Гоменюк М. О.

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Руда Л. П.

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

УДК 658:005.05

Гоменюк М. О. «Формування механізму управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства (на прикладі ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат»)». Бакалаврська кваліфікаційна робота зі спеціальності 073 – Менеджмент, освітня програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності. Вінниця: ВНТУ, 2024. 60 с. На укр. мові. Бібліогр.: 40 назв; рис.: 3; табл. 17.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі систематизовано та поглиблено отримані теоретичні знання та практичні навички з аналізу управління інвестиційною діяльністю ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат». Бакалаврська кваліфікаційна робота складається із трьох розділів. У першому розділі розглянуто теоретичні питання та сутність інвестиційної діяльності підприємства, особливості управління нею, а також проаналізовано методи оцінки інвестиційних проектів. У другому розділі роботи проведено аналіз показників фінансової звітності та інвестиційної діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат». У третьому розділі роботи запропоновано заходи з формування механізму управління інвестиційною діяльністю для підвищення ефективності роботи ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».

Ключові слова: промислове підприємство, інвестиційна діяльність, оцінка інвестицій, управління інвестиціями.

ABSTRACT

Homeniuk M. O. "Formation of the management system of current assets of food industry enterprises (on the example of PJSC "Vinnytsia Confectionery Factory)". Bachelor's thesis on specialty 073 - Management, educational program - Management of financial and credit activities. Vinnytsia: VNTU, 2024. 60 p. In Ukrainian speech Bibliography: 40 titles; Fig.: 3; table 17.

In the bachelor's qualification work, theoretical knowledge and practical skills acquired in the analysis of management of investment activities of PJSC "Vinnytsia Oil and Fat Combine" are systematized and deepened. The bachelor qualification work consists of three sections. In the first chapter, the theoretical issues and the essence of the enterprise's investment activity, the peculiarities of its management, as well as the methods of evaluating investment projects are analyzed. In the second section of the bachelor's qualification work, an analysis of the indicators of financial reporting and investment activity of PJSC "Vinnytsia Oil and Fat Combine" was carried out. In the third section of the bachelor's qualification thesis, measures are proposed to form a mechanism for managing investment activities to increase the efficiency of the work of PJSC "Vinnytsia Oil and Fat Combine".

Keywords: industrial enterprise, investment activity, investment evaluation, investment management.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	5
1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	8
1.1. Сутність управління інвестиційною діяльністю	8
1.2. Методи формування інвестиційного портфеля промислового підприємства	12
1.3. Методи оцінки інвестиційної діяльності промислового підприємства.....	15
Висновок до 1 розділу	18
2. АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЛІЙНОЖИРОВИЙ КОМБІНАТ».....	19
2.1. Характеристика та аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».....	19
2.2. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».....	29
2.3. Аналіз особливостей управління інвестиційною діяльністю ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».....	33
Висновок до 2 розділу	39
3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	41
3.1. Обґрунтування напрямків інвестування ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат».....	41
3.2. Оцінка ризиків інвестиційного проекту.....	44
3.3. Розробка заходів щодо мінімізації ризиків.....	48
Висновок до 3 розділу	49
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	53
ДОДАТОК А.....	Помилка! Закладку не визначено.
ДОДАТОК Б.....	59

ВСТУП

В умовах ринку, де спостерігається жорстка конкуренція між підприємствами за покупців, нові ринки збуту продукції, ринки сировини, рівень прибутку та доступ до джерел фінансування, визначення рівня інвестиційної привабливості підприємств є критичним питанням. З одного боку, це надає можливість залучити додаткові інвестиції до господарської діяльності підприємства, а з іншого - з'ясувати реальний стан діяльності компанії, виявити недоліки та розробити заходи для їх усунення, що допомагає повернути зовнішні інвестиційні ресурси.

Багато вітчизняних та закордонних науковців присвятили свої наукові праці питанням, пов'язаним з процесом інвестування, визначенням рівня інвестиційної привабливості підприємств, вибором методів оцінки їх інвестиційної привабливості та виявленням проблем, пов'язаних з цим процесом.

Серед дослідників, які працюють над проблематикою оцінки інвестиційної привабливості суб'єктів господарювання, можна виділити такі особи, як Савлук О., Саєнко О., Харченко А., Коюда В., Лепейко Т., Коюда О., Бланк І. та інші. Проте наявність питань, які спричиняють дискусії, постійні зміни на ринку, специфіка господарської діяльності різних галузей, а також наявність різних методик оцінки інвестиційної привабливості вимагають подальших досліджень даної проблематики. Отже, можна стверджувати, що тема дослідження є актуальною і варто продовжувати її дослідження.

Метою бакалаврської роботи є дослідження формування механізму управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства (на прикладі ПрАТ «Вінницький ОЖК»).

Відповідно до поставленої мети необхідно виконати наступні задачі:

- визначити сутність управління інвестиційною діяльністю;
- розглянути методи формування інвестиційного портфеля промислового підприємства;

- розглянути методи оцінки інвестиційної діяльності промислового підприємства;
- розглянути характеристики та провести аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК»;
- оцінити ефективність інвестиційної діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК»;
- проаналізувати особливості управління інвестиційною діяльністю ПрАТ «Вінницький ОЖК»;
- обґрунтувати напрямки інвестування ПрАТ «Вінницький ОЖК»
- оцінити ризики інвестиційного проекту;
- розглянути заходи щодо мінімізації ризиків.

Об'єктом дослідження є процес економічного обґрунтування напрямів ефективного управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади дослідження інвестиційної міжнародної діяльності підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК».

Методи дослідження. У ході дослідження використовувалися такі загальнонаукові методи, як спостереження, порівняння, узагальнення, абстрагування, формалізація, аналіз і синтез, ранжирування, а також аксіоматичний, гіпотетичний, історичний і системний методи:

- 1) статистичного дослідження, формалізації, фінансово-економічного, системного та порівняльного аналізу – для дослідження особливостей і тенденцій інвестиційної діяльності підприємства та джерел їх фінансування.
- 2) графічний – для наочного відображення динаміки змін досліджуваних показників.
- 3) системного підходу – для систематизації проведених розрахунків і обґрунтування пропонованих заходів.

Практична значущість отриманих результатів полягає в розробці рекомендацій для вдосконалення методики та організації управління інвестиційною діяльністю, які можуть бути використані в ПрАТ «Вінницький олійножировий комбінат» та інших промислових підприємствах.

Обсяг та структура роботи. Бакалаврська кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, висновків, списку використаної літератури та додатку. Основна частина займає 60 сторінок, містить 3 рисунки та 17 таблиць. В роботі було використано 40 джерел літератури.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

1.1. Сутність управління інвестиційною діяльністю

Сталість розвитку підприємства у перспективі обумовлена його здатністю до передбачення та гнучкого реагування на змінні зовнішні умови, отримання нових конкурентних переваг і їх утримання в конкурентній боротьбі на ринках. Управління розвитком є ключовою складовою нової системи економічного регулювання, що включає індикативне планування соціально-економічного розвитку, процедури вибору та впровадження пріоритетів господарської політики, стимулювання НТП та інноваційної активності, а також інші інструменти державної політики росту. Без ефективної підсистеми розвитку заходи щодо підняття інвестиційної активності та оживлення виробництва можуть втратити цілеспрямованість, що суттєво позначиться на їхній ефективності [6].

У класичному розумінні, інвестиційна діяльність охоплює процес вкладання фінансових коштів та капіталу в обладнання та основні засоби для збільшення обсягів виробництва та підвищення ефективності виробничого процесу. Вона також включає в себе залучення необхідних фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів, що передбачають придбання та оновлення основних засобів, а також фінансові вкладення в дочірні організації та розширення бізнесу через стратегії злиття та поглиблення (M&A), придбання нерухомості та інших необоротних активів з метою очікуваного зростання їхньої вартості у майбутньому [9].

Виділяються кількісна і якісна ролі інвестицій. Кількісна роль виявляється у сфері застосування інвестицій та в динаміці їх змін. Якісна роль проявляється у сприянні вирішенню конкретних завдань. Основна якісна роль інвестицій полягає в тому, що вони є джерелом економічного зростання, зокрема інвестиції в основний капітал.

Роль інвестицій проявляється на всіх рівнях економічної системи. На макрорівні вони забезпечують розширене відтворення у всій країні та підтримують зростання виробництва та підвищення його ефективності. На мікрорівні вони сприяють розвитку та підтримці діючих виробництв, збільшенню прибутку та рентабельності.

Інвестиції є необхідним елементом для стабільного розвитку будь-якої економічної системи та забезпечення стійкого економічного зростання. Активний інвестиційний процес формує економічний потенціал країни в цілому та сприяє підвищенню життєвого рівня населення. Ефективність економічної діяльності окремих суб'єктів господарювання значною мірою залежить від обсягів та форм здійснюваних інвестицій [21].

Інвестиції завжди були у центрі уваги економічних концепцій, як на рівні національної, так і на рівні окремих підприємств. Привласнення інвестицій є важливим завданням для підприємств будь-якого розміру та галузі. Наявність фінансових інвестицій сприяє підвищенню інвестиційної привабливості та збільшенню вхідних грошових потоків. Згідно із законодавством України, інвестиції охоплюють всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються в об'єкти підприємницької та інших сфер діяльності, що призводить до прибутку (доходу) та/або досягнення соціального та екологічного ефекту [12].

Інвестиції представляють собою спосіб вкладення капіталу, мета якого полягає в збереженні або зростанні вартості капіталу та отриманні позитивного доходу. Важливість інвестицій підкреслюється їх функціями [25]:

1) Відтворювальна функція інвестицій забезпечує умови для нормального функціонування виробничого процесу. Інвестиції дозволяють підприємствам закуповувати сировину, матеріали, комплектуючі, паливо, енергію, технічне обладнання та інше, сприяючи модернізації та розширенню виробництва.

2) Розподільна функція інвестицій полягає в їх участі у перерозподілі доходів між інвесторами, емітентами та посередниками. Ця функція робить інвестиції стимулом для високоефективного та прибуткового виробництва,

оскільки всі учасники інвестиційного процесу зацікавлені в отриманні більш високого доходу.

3) Екологічна функція інвестицій визначається їх внеском у збереження, відновлення та поліпшення навколишнього середовища. Інвестиції дозволяють застосовувати сучасні технології та методи, які сприяють енергоефективності та екологічно відповідному виробництву.

4) Соціальна функція інвестицій визначається їхньою роллю в автоматизації праці та поліпшенні умов праці. Інвестиції вимагають підвищення кваліфікації та освіти працівників, сприяючи соціалізації та гнучкості виробництва.

Окрім грошової форми, інвестиційні ресурси можуть бути залучені у різних альтернативних формах. Загалом, термін "інвестиційні ресурси" охоплює частину фінансових ресурсів та різноманітні види грошових та інших активів, що використовуються як вкладення в об'єкти (інструменти) господарської діяльності з метою розвитку, отримання прибутку та досягнення інших економічних або інвестиційних цілей. Джерелами фінансування інвестицій можуть бути власні кошти, позичкові ресурси, залучені кошти, іноземні інвестиції та бюджетні асигнування. Недавно велика увага приділяється грантам як додатковому джерелу інвестиційних ресурсів.

Існують різні класифікації джерел формування інвестиційних ресурсів. Наприклад, у Законі України "Про інвестиційну діяльність" вказано, що інвестиційна діяльність може фінансуватися:

- власними фінансовими ресурсами інвестора, які включають прибуток, амортизаційні відрахування, відшкодування збитків від аварій, стихійного лиха, грошові нагромадження та заощадження громадян, юридичних осіб тощо;
- позичковими фінансовими ресурсами інвестора, що включають облігаційні позики, банківські та бюджетні кредити;
- залученими фінансовими ресурсами інвестора, отриманими від продажу акцій, паїв та інших внесків громадян і юридичних осіб;
- бюджетними інвестиційними асигнуваннями;

- безоплатними та благодійними внесками, пожертвуваннями організацій, підприємств і громадян.

У сучасному бізнесі використовують різні методи для оцінки ефективності інвестиційної діяльності. Серед них виділяють статистичний, динамічний та альтернативні методи.

Статистичний метод відрізняється простотою обчислень, але має обмеження у визначенні прибутковості після терміну окупності та застосуванні до проектів, пов'язаних із створенням нових продуктів. До альтернативних методів відносять скориговану приведену вартість, додану вартість та реальних опціонів.

Наприклад, скоригована приведена вартість дозволяє розбити грошовий потік на окремі компоненти для окремої ефективності оцінювання з урахуванням ризиків та пільг. Недолік полягає у необхідності дослідження додаткових даних.

Динамічні методи, або дисконтовані, ґрунтуються на теорії часової вартості грошей та використовують показники, такі як чиста справжня вартість, період окупності та індекс прибутковості. Чиста справжня вартість є ключовим критерієм, де значення більше за нуль свідчить про прийняття проекту, а менше - про його відхилення.

Сучасні підприємства використовують різні методи для оцінки результативності своєї інвестиційної діяльності. Серед них виокремлюють статистичний, динамічний та альтернативні методи.

Статистичний метод відзначається простотою обчислень, але його обмеженням є неможливість визначити прибутковість після закінчення терміну окупності та застосування до проектів, пов'язаних із розробкою нових продуктів. Альтернативні методи включають скориговану приведену вартість, додану вартість та метод реальних опціонів.

Наприклад, скоригована приведена вартість дозволяє розбити потік грошей на окремі частини для окремої оцінки з урахуванням ризиків та пільг.

Головний недолік полягає у необхідності додаткового дослідження. Динамічні методи, або дисконтовані, ґрунтуються на теорії часової вартості

грошей та використовують показники, такі як чиста справжня вартість, період окупності та індекс прибутковості. Чиста справжня вартість є ключовим критерієм, де значення більше за нуль свідчить про прийняття проекту, а менше - про його відхилення.

1.2. Методи формування інвестиційного портфеля промислового підприємства

Головною метою формування інвестиційних ресурсів підприємства є задоволення його потреб у придбанні необхідних інвестиційних активів та оптимізація їх структури для забезпечення ефективних результатів інвестиційної діяльності [11]. Узагальнений процес формування інвестиційних ресурсів підприємства базується на визначених принципах, загальна характеристика яких представлена в таблиці 1.1.

Реалізація визначених принципів є фундаментом управління процесом формування інвестиційних ресурсів підприємства в умовах його розвитку та є основою для визначення їхніх основних джерел.

На практиці існує кілька класифікацій джерел формування інвестиційних ресурсів, і більшість з них відповідає класифікації, визначеній в українському законодавстві.

Багато вчених розділяють джерела формування інвестиційних ресурсів на внутрішні та зовнішні (рис. 1.1).

Фінансові ресурси, і зокрема грошові кошти, займають ключове місце у сфері інвестиційної діяльності.

По-перше, вони мають можливість трансформації в будь-яку іншу форму інвестиційних ресурсів через придбання різноманітних об'єктів та засобів праці, інновацій, робочої сили та інших складових виробництва.

По-друге, лише грошові кошти дають можливість інвестору обирати будь-який об'єкт для інвестування [3, с. 88].

Таблиця 1.1 - Характеристика принципів формування інвестиційних ресурсів підприємства

Найменування принципу	Зміст та характеристика принципу
Принцип врахування перспектив розвитку інвестиційної діяльності	У процесі формування обсягів та структури інвестиційних ресурсів варто враховувати усі стадії інвестиційного процесу – передінвестиційну, інвестиційну та експлуатаційну.
Принцип забезпечення відповідності обсягу залучених інвестиційних ресурсів обсягу інвестиційних потреб	Загальна потреба в інвестиційних ресурсах підприємства базується на розрахунках загальних обсягів реального та фінансового інвестування
Принцип забезпечення оптимальної структури інвестиційних ресурсів із позицій ефективної інвестиційної діяльності	Умови формування високих кінцевих результатів інвестиційної діяльності залежать від структури сформованих інвестиційних ресурсів. Оптимальна структура забезпечує фінансову рівновагу розвитку підприємства в процесі здійснення інвестиційної діяльності, з іншої сторони неоптимальна структура – генерує ризики у фінансовій сфері підприємства, тобто приводить до банкрутства підприємства
Принцип забезпечення мінімізації витрат з формування інвестиційних ресурсів із різних джерел	Мінімізація витрат здійснюється в процесі управління вартістю капіталу, який залучається для інвестиційної діяльності з метою одержання максимальної суми чистого прибутку
Принцип забезпечення високоефективного використання інвестиційних ресурсів у процесі інвестиційної діяльності	Інвестиційні ресурси, які тимчасово не використовуються, можуть втрачати свою вартість із часом. Тому формувати інвестиційні ресурси слід враховуючи темпи інфляції та інші фактори, які впливатимуть на вартість протягом строку реалізації інвестиційної діяльності

Джерело: складено на основі [Помилка! Джерело посилання не знайдено.]

Структура джерел фінансування формується відповідно до різних факторів, включаючи оподаткування прибутків підприємств, темпи зростання обсягів реалізації товарної продукції та їх стабільність, структуру активів підприємств, стан ринку капіталу, відсоткову політику комерційних банків, рівень управління фінансовими ресурсами підприємства та стратегічні фінансові рішення. Таким чином, одним з найважливіших завдань підприємства є вибір оптимальних методів фінансування його поточної діяльності та нових інвестиційних проєктів.

Слід зазначити, що ефективне управління інвестиційними ресурсами має ґрунтуватися на стратегічному підході. Розробка стратегії формування

інвестиційних ресурсів є нерозривною частиною успішного та ефективного розвитку підприємства.

Ця стратегія визначає механізми досягнення інвестиційних цілей, допомагає оцінити можливості інвестиційної діяльності, виявити внутрішні джерела фінансування та визначити потенціал для реалізації нових інвестиційних проектів тощо.

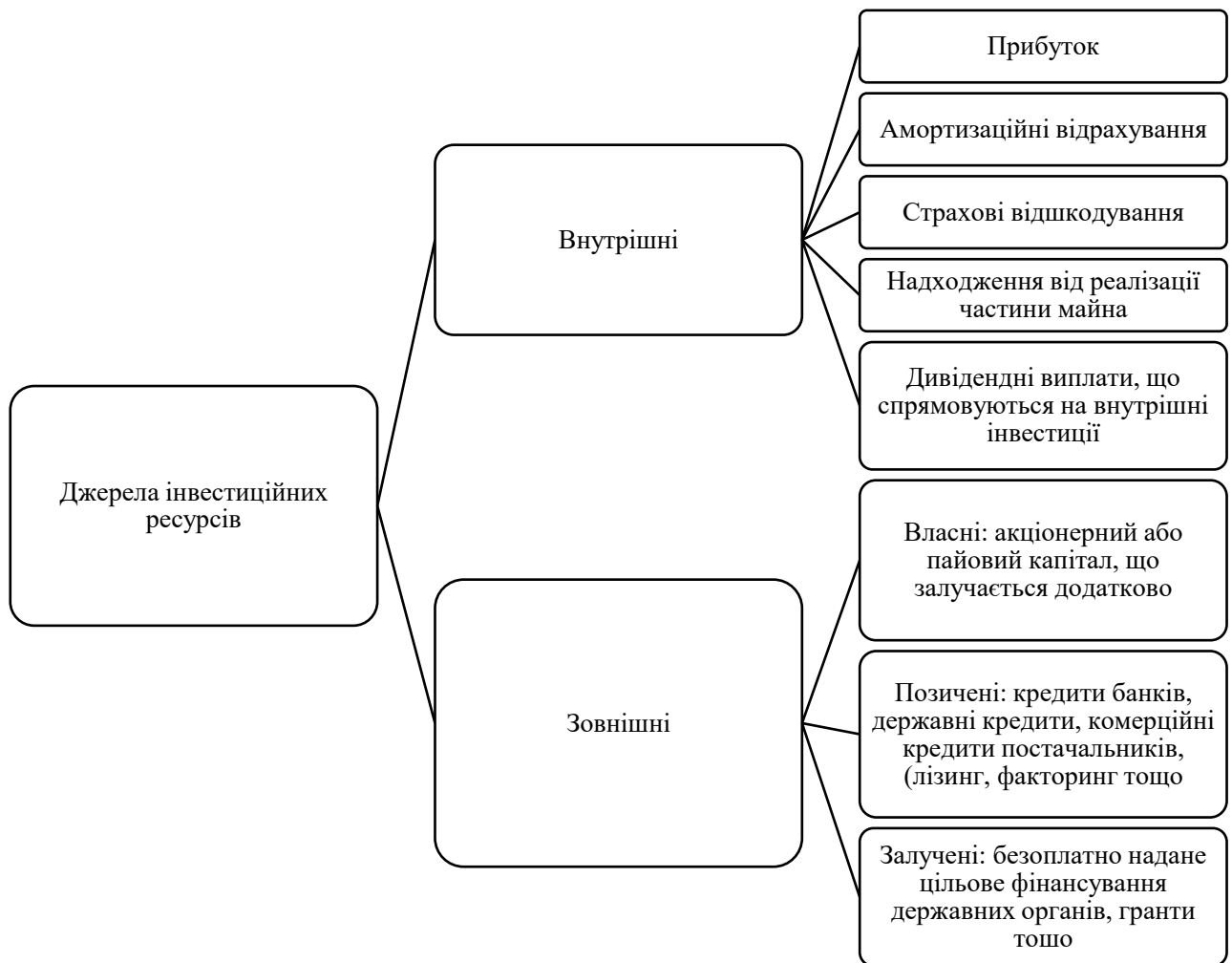

Рис. 1.1. Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства

Джерело: складено на основі [Помилка! Джерело посилання не знайдено.]

Стратегія формування інвестиційних ресурсів підприємства є складовою частиною загальної фінансової стратегії підприємства, включаючи стратегію формування фінансових ресурсів та інвестиційну стратегію. Інвестиційну стратегію можна розглядати як ключовий напрямок інвестиційної діяльності

підприємства, яке в майбутньому повинно призвести до досягнення інвестиційних цілей та отримання очікуваного інвестиційного ефекту.

Розробка інвестиційної стратегії ґрунтується на визначенні довгострокових пріоритетів розвитку підприємства, визначенні цілей розвитку, виборі найбільш перспективних напрямів капітальних вкладень та стратегічних альтернатив.

Розробка інвестиційної стратегії дозволяє прогнозувати негативні умови у зовнішньому інвестиційному середовищі та розробляти механізми реагування на них, визначає конкурентні переваги та забезпечує успішну реалізацію інвестиційних проектів.

1.3. Методи оцінки інвестиційної діяльності промислового підприємства

Для оцінки інвестиційної привабливості підприємства можуть використовуватись методики, що базуються на аналізі конкурентного середовища та ризиків, які пов'язані з інвестуванням в дане підприємство. Наприклад, можна провести аналіз SWOT, що дозволить визначити сильні та слабкі сторони підприємства, а також можливості та загрози, що можуть впливати на його розвиток. Також можна провести аналіз PEST, що дозволить визначити вплив політичного, економічного, соціального та технологічного середовища на підприємство.

Крім того, важливо враховувати індивідуальні особливості підприємства та його галузі, а також стратегію розвитку. Тому, в процесі оцінки інвестиційної привабливості можуть використовуватись комбіновані методики, які поєднують в собі елементи різних підходів. Наприклад, можна використовувати експертні оцінки для визначення потенційних ризиків та можливостей, а також статистичні дані для аналізу фінансових показників підприємства.

Отже, методи і методики оцінки інвестиційної привабливості підприємства повинні бути обрані залежно від конкретних цілей оцінки, а також враховувати індивідуальні особливості підприємства та його галузі.

У Наказі «Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» в Україні встановлено процедуру оцінки інвестиційної привабливості вітчизняних підприємств шляхом розрахунку коефіцієнтів, що характеризують фінансовий стан. Це повинно призвести до створення рейтингової системи, яка буде використовуватися для оцінки інвестиційної привабливості конкретного підприємства [21].

Цей метод отримав підтримку від деяких сторін, але він має суттєвий недолік, а саме: існує ризик фальсифікації результатів господарської діяльності з метою ухилення від оподаткування, що може підірвати достовірність економічних показників [10]. Тому для того, щоб цей метод визначення інвестиційної привабливості відповідав потребам інвесторів, необхідно забезпечити коректну інформацію, яка дозволить приймати обґрунтовані інвестиційні рішення.

На етапі початкової оцінки технічної бази підприємства, варто ретельно проаналізувати стан використовуваної технології та наявність сучасного обладнання, а також здійснити перевірку складського господарства та оцінити наявність власного транспорту, географічне розташування та близькість до транспортних мереж.

Після цього, необхідно провести аналіз номенклатури продукції, що випускається підприємством, з урахуванням її конкурентоспроможності, балансування асортименту та перспектив на ринку. Далі, важливо розрахувати виробничу потужність підприємства, яка відображає ефективність використання основних фондів у таких умовах, при яких можна повністю використати потенційні можливості, закладені в засобах праці. І, на завершення, провести оцінку соціальної сфери підприємства з метою встановлення можливого впливу на інвестиційні процеси [8].

Цей комплексний аналіз дозволить отримати повну картину інвестиційної привабливості підприємства та забезпечити успішне інвестування.

Крім того, варто проаналізувати організаційну структуру підприємства, звертаючи увагу на такі фактори, як відповідність структури виробничому

процесу, балансу між керуючою та керованою підсистемами в системі управління, співробітництво між окремими підрозділами та їхні функції, рівень згуртованості колективу та наявність корпоративної культури і т. д. Після цього слід проаналізувати статутний фонд та структуру витрат підприємства.

На останньому етапі приймається рішення про доцільність інвестування в дане підприємство. У разі позитивного висновку розробляється стратегічний план реалізації інвестиційної політики.

Для оцінки інвестиційної привабливості підприємства проводиться аналіз його господарського стану та фінансових показників, таких як:

- Ліквідність, що характеризує швидкість перетворення активів на готівку за необхідності;
- Майновий стан, що вказує на співвідношення між оборотними та необоротними активами підприємства;
- Ділова активність, що відображає фінансові процеси на підприємстві, що впливають на його прибутковість;
- Фінансова залежність, яка вказує на ступінь залежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування та можливість його функціонування без додаткових засобів;
- Рентабельність, що відображає ефективність використання фінансових можливостей підприємства. При оцінці інвестиційної привабливості додатково враховуються такі фінансові показники, як наявність ресурсів, рентабельність продукції, кількість персоналу, рівень завантаження виробничих потужностей, стан основних засобів та наявність виробничих фондів [6].

Для визначення рівня інвестиційної привабливості об'єктів, деякі дослідники пропонують використовувати експертні методи оцінки [1]. Проте, наша думка полягає в тому, що ці методи характеризуються суб'єктивністю і їх використання без поєднання з іншими методами не є доцільним. Тому ми підтримуємо методику визначення інвестиційної привабливості підприємства, яка поєднує методи фінансової оцінки з експертними методами.

Ця методика полягає в тому, що інтегральний показник розраховується на основі визначення показників, що свідчать про рівень майнового стану, фінансової стійкості, ліквідності, прибутковості та ділової активності за певний період. При цьому, кожній групі показників надаються коефіцієнти вагомості, що визначаються експертним шляхом.

Висновок до 1 розділу

Формування інвестиційних ресурсів є важливим для стабільного розвитку підприємства. Це включає в себе визначення довгострокових цілей, вибір напрямків інвестицій та адаптацію до змін у фінансовому середовищі. У таких умовах акціонування стає ключовим для залучення коштів, особливо для великих проектів.

Управління інвестиціями передбачає увагу до зовнішніх і внутрішніх факторів, таких як діяльність підприємства і кваліфікація персоналу, а також міжнародні відносини і політичні умови.

Для підвищення ефективності інвестицій важливо чітко визначити цілі, вдосконалити управління, оптимізувати фінансові ресурси та автоматизувати процеси. Для оцінки інвестиційної привабливості використовуються аналіз SWOT та PEST, що допомагають визначити сильні та слабкі сторони підприємства та врахувати вплив зовнішніх факторів. Важливо також брати до уваги індивідуальні особливості та стратегію розвитку підприємства.

2 АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ПРАТ «ВІННИЦЬКИЙ ОЖК»

2.1. Характеристика та аналіз фінансово-господарської діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК»

ПрАТ «Вінницький ОЖК» - це підприємство, що спеціалізується на виробництві органічних продуктів харчування, зокрема **органічного соку та органічної консервації**. Засноване підприємство у 2003 році в місті Вінниця, Україна. ПрАТ «Вінницький ОЖК» має власне виробниче обладнання та здійснює весь цикл виробництва - від збирання органічної сировини до упаковки готової продукції. Компанія дотримується стандартів органічного виробництва та має сертифікати відповідності європейських та українських стандартів. Продукція ПрАТ «Вінницький ОЖК» експортується в країни Європи, Азії та Америки.

Таблиця 2.1 – Загальна характеристика ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Стаття	Характеристика
Повна назва	Приватне акціонерне товариство «Вінницький олійножирний комбінат»
Скорочена назва	ПрАТ «Вінницький ОЖК»
Юридична адреса	21034, Вінницька обл., м. Вінниця, 21034, Вінницька обл., місто Вінниця, Староміський район, вулиця Немирівське Шосе, будинок 26
Рік заснування	1955
Основні види діяльності згідно коду КВЕД	– виробництво олії та тваринних жирів; – виробництво маргарину і подібних харчових жирів;
Директор	Чаленко Дмитро Андрійович
Серія і № свідоцтва про державну реєстрацію юридичної особи	A01 № 643301
ЄДРПОУ	00373758
Розмір статутного капіталу	78099 тис. грн.
Основні ринки збуту	Україна, Республіка Молдова, Ізраїль, Бельгія, Німеччина

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Варто зазначити, що сьогодні ПрАТ «Вінницький ОЖК» є одним із найбільших олійнопереробних підприємств, яке займається переробкою трьох олійних культур: сої, редиски та соняшнику. Потім ці продукти використовувалися для виробництва нафти та продавалися населенню під торговою маркою Vioil. Компанія продовжує розвивати, вдосконалювати та розширювати виробниче обладнання та асортименти, покращувати якість продукції та розширювати ринки збуту. Загальний асортимент компанії налічує понад 75 найменувань, оскільки крім різних видів олії, підприємство виробляє також маргарин. Продукція компанії продається більш ніж в 25 країнах.

Великий вплив на діяльність ПрАТ «Вінницький ОЖК» має структура організації управління, наведена на рис. 2.1.

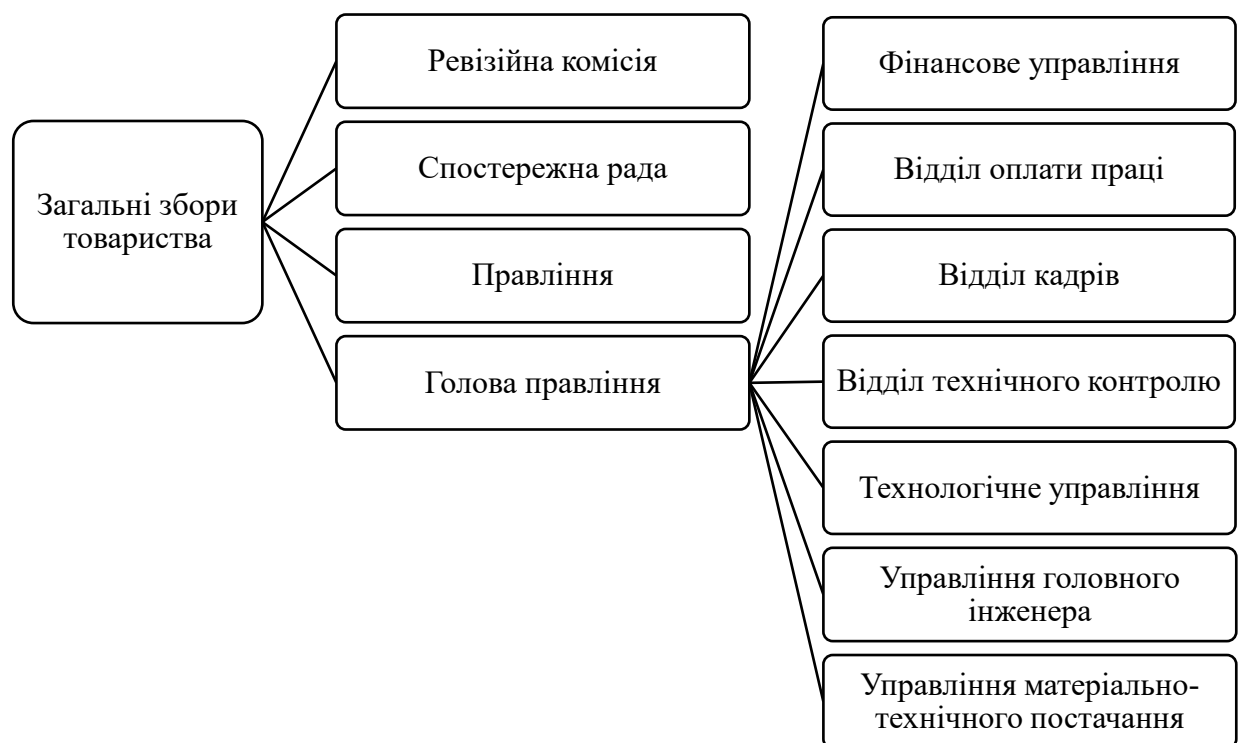

Рисунок 2.1 - Організаційна структура ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Це лінійна функція. Вищим органом управління є загальні збори акціонерів компанії, виконавчим органом управління є директори, а органом контролю є ревізійна комісія та наглядова рада. Кожен структурний підрозділ очолює

керівник, який виконує завдання.

Тому ПрАТ «Вінницький ОЖК» є передовим сучасним підприємством, яке займається переробкою олійних культур та виробництвом олійних культур. Продукція компанії поширюється в усіх регіонах України, а також за кордоном.

Сьогодні продукція компанії експортується в 25 країн світу, має розвинену внутрішню та зовнішню торговельну мережу. Організаційна структура управління підприємством лінійно-функціональна. Кожна структурна одиниця має керівника, який несе основну відповідальність за роботу керівника. У компанії створена система авторизації.

Для кожного бізнесу в сучасних умовах важливо отримувати стабільний прибуток не лише як засіб виживання, а й як поштовх для позитивних змін, розширення господарської діяльності тощо. Для цього доречно оцінити рентабельність ПрАТ «Вінницький ОЖК». Для цього ми будемо використовувати офіційну фінансову інформацію компанії за 2018-2021 роки, як показано в Додатку А.

По-перше, в табл. 2.2 Проаналізуємо основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» у 2021-2023 роках.

Аналізуючи основні техніко-економічні показники діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК», слід зазначити, що середнє значення сукупного капіталу має тенденцію поступового зниження. У 2022 році його було зменшено на 427,819 млн грн. Порівняно з 2021 роком відбулося зростання на 9,12%, а у 2023 році – 227,95 млн грн, що на 5,4% більше, ніж у попередньому році. Цю зміну у фінансовій практиці було оцінено негативно як свідчення зниження економічної активності компанії, а також зниження ділової активності.

Крім того, середня вартість власного капіталу продемонструвала тенденцію до зниження, знизившись у 2022 році на 87,902 млн гривень. Порівняно з 2021 роком він зменшився на 3,28%, а у 2023 році – на 93,126 млн гривень. Зростання на 3,59% порівняно з попереднім роком. Зменшення вартості власного капіталу не вплине негативно на його фінансову незалежність.

Середня вартість основних фондів також має чітку тенденцію зміни в різні боки. У 2021 році він становив 3993,405 млн гривень, у 2022 році завдяки впровадженню окремих інноваційних технологій він збільшився на 78,234 млн гривень, а у 2023 році знову зменшився на 569,546 млн гривень. За рахунок вибуття більшої частини основних засобів.

Таблиця 2.2 - Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності
ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2022 р. від 2021 р.		Відхилення 2023 р. від 2022 р.	
				Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
Середня вартість сукупного капіталу	4647210	4219391	3991441	-427819	-9,21	-227950	-5,40
Середня вартість власного капіталу	2678479	2590577	2497451	-87902	-3,28	-93126	-3,59
Середня вартість основних засобів	3993405	4071639	3502093	78234	1,96	-569546	-13,99
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	2541681	1762329	1915837	-779352	-30,66	153508	8,71
Собівартість реалізованої продукції (тов., робіт, послуг)	2436258	1690515	1722103	-745743	-30,61	31588	1,87
Валовий прибуток	105423	71814	193734	-33609	-31,88	121920	169,77
Середньооблікова кількість працівників	881	845	803	-36	-4,09	-42	-4,97
Фінансовий результат від операційної діяльності	-78067	-119610	19572	-41543	53,21	139182	-116,36
Фінансовий результат до оподаткування	-111535	-89434	-113725	22101	-19,82	-24291	27,16
Чистий збиток	-97084	-78653	-100156	18431	-18,98	-21503	27,34

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Чистий дохід від реалізації продукції зріс не по днях, а по годинах. Таким чином, як і в 2022 році, зменшення на 779,352 тис. грн. 30,66% зростання порівняно з попереднім роком, але у 2023 році збільшився на 153,508 млн грн. Зростання на 8,71% порівняно з 2022 роком.

При цьому завданням на 2021 рік є чистий дохід від реалізації продукції 2541,681 млн грн. ПрАТ «Вінницький ОЖК» не реалізувався. Зазначимо, що у 2023 році ситуація змінилася не через зростання продажів продукції, а через подорожчання нафти.

Як наслідок, до кінця 2023 року вартість олії зросла майже вдвічі через подорожчання соняшнику, основної сировини для виробництва олії. Собівартість реалізованої продукції у 2022 році зменшено на 745,743 млн грн. Або на 30,61%, приріст у 2023 році на 31 588 тис. грн. на рис. 2.2 Наведемо динаміку чистого доходу від реалізації продукції ПрАТ «Вінницький ОЖК» та її собівартості у 2021-2023 роках.

Кінцевим результатом діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» став чистий збиток, якого підприємство не зазнавало в період 2021-2023 років. За цей період компанія отримала чистий збиток, найвищий рівень 2023 року.

Отже, ПрАТ «Вінницький ОЖК» на даний момент є збитковим підприємством. Основна діяльність принесла збитки, збиток на кінець звітного періоду склав 100 млн 156 тис. грн. Як наслідок, власні фінансові ресурси залишаються дефіцитними та відсутні можливості для розширення господарської діяльності. Далі ми оцінимо показники прибутку (збитку) компаній у таблиці. 2.3.

Розрахунки показують, що, крім рентабельності продукції, всі показники рентабельності від'ємні. Це сталося через збитковість діяльності ПАТ «Вінницький ОЖК» протягом аналізованого періоду. Усе ускладнює погіршення показників у 2023 році, адже у звітному році компанія зазнала найбільших збитків. Можна сказати, що підприємство використовує ресурси неефективно. ПрАТ «Вінницький ОЖК» варто було пережити екстрені заходи, спрямовані на

підвищення рентабельності, і якщо найближчим часом ситуація не зміниться, все це може закінчитися банкрутством підприємства.

Таблиця 2.3 - Показники рентабельності (збитковості) ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення 2022 р. від 2021 р.	Абсолютне відхилення 2023 р. від 2022 р.
Рентабельність активів	-2,09	-1,86	-2,51	0,23	-0,65
Рентабельність власного капіталу	-3,62	-3,04	-4,01	0,58	-0,97
Рентабельність продукції	104,33	104,25	111,25	-0,08	7
Рентабельність основних засобів	-2,43	-1,93	-2,86	0,5	-0,93
Рентабельність продажу	-3,82	-4,46	-5,23	-0,64	-0,77

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Отже, оцінка рентабельності ПрАТ «Вінницький ОЖК» свідчить про те, що на сьогодні підприємство не отримує кінцевих прибутків від своєї діяльності. З 2021 по 2023 рік річний чистий збиток об'єкта дослідження відносно великий. Зокрема у 2023 році чистий збиток сягнув 100,156 мільйона гривень, і ситуація з кожним роком погіршується.

У практиці діяльності підприємств товарний портфель являє собою сукупність товарів, що мають різний рівень рентабельності, що знаходяться на різних етапах життєвого циклу (ЖЦТ) і, як наслідок, мають різні перспективи на ринку. Через обмежену тривалість ЖЦТ склад портфеля є величиною змінної у часі, що з зняттям з виробництва старих товарів хороших і освоєнням нових (оновленням асортименту). При цьому склад та структура товарного портфеля повинні відповідати сукупності цілей різного обрію планування, які ставить перед собою організація.

Таблиця 2.4 - Динаміка обсягу і асортиментної структури товарообороту
ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Найменування товарної групи	Обсяг реалізації, тис. грн.		Питома вага, %		Темп зміни, %
	Базисний рік	Звітний рік	Базисний рік	Звітний рік	
1. Олія соняшникова нерафінована	227025	1064575	0,20	0,68	468,92
2. Олія соняшникова рафінована	8054010	5190490	7,06	3,30	64,45
3. Олія соняшникова дезодорована	105185950	150616550	92,19	95,84	143,19
4. Шрот	624050	273155	0,55	0,18	43,77
Разом	114091035	157144770	100	100	-

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Таким чином, управління структурою товарного портфеля є складним процесом і полягає у виборі оптимального рішення з урахуванням усіх можливих критеріїв оптимізації та обмежень, що мають місце в існуючих та можливих умовах при реалізації різних альтернатив розвитку.

Залежно від виду завдань, досягнення яких орієнтована структура товарного портфеля підприємства міста і тимчасового горизонту, у якому планується досягнення цільових показників, може бути виявлено такі типи товарного портфеля:

Далі будемо матрицю БКГ (рис. 2.2) використовуючи дані розрахунків табл. 2.3. Визначаємо критерій оцінки за часткою ринку, використовуючи формулу (2.1).

$$k = \frac{95,84 + 0,18}{2} = 48,1 \quad (2.1)$$

Для розвитку найменувань даних товарних груп потрібні інвестиції. Схема розвитку: створення конкурентної переваги – поширення – підтримка. Однак на підприємстві ПрАТ «Вінницький ОЖК» є такі категорії яким потрібна лише

підтримка. Окрім, цього є товари, котрі приносить непоганий прибуток, який можна використовувати для фінансування інших продуктів.

Таким чином, для покращення асортиментної політики, підприємство ПрАТ «Вінницький ОЖК», має ґрунтуватися на сучасних тенденціях цукрового ринку. Виробництву нової продукції, має передувати ретельний аналіз продажу, а також слід враховувати досвід співпраці з постачальниками.

Дуже важливо своєчасно та ретельно регулювати ціни на товар, що реалізується, враховуючи фактори сезонності, попиту та якості.

Введення в асортимент нового товару має передувати пробний продаж з метою виявлення попиту.

Розглянемо ранжування асортименту підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК» застосовуючи АВС-аналіз (табл. 2.4).

МАТРИЦЯ БКГ 2023 рік				
	Частка ринку (питома вага)			
	Висока > 12,6		Низька < 12,6	
	«Зірки»		«Важкі діти»	
	Олія соняшникова дезодорована		Олія соняшникова нерафінована	
Темп приросту >100%	Частка у кількості товарних груп, %	25	Частка у кількості товарних груп, %	25
	Питома вага у загальному товарообороті, %	95,84	Питома вага у загальному товарообороті, %	0,68
	«Дійні корови»		«Собаки»	
			Олія соняшникова рафінована Шрот	
Темп скорочення < 100%	Частка у кількості товарних груп, %	0	Частка у кількості товарних груп, %	50
	Питома вага у загальному товарообороті, %	0	Питома вага у загальному товарообороті, %	3,48

Рисунок 2.2 - Аналіз товарного портфеля підприємства ПрАТ

«Вінницький ОЖК» на основі матриці БКГ

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Після проведення ABC-аналізу, 7 найменувань асортиментної позицію відносяться до В, що означає дані позиції є малоцінними та приносять всього 30% асортименту продукції та забезпечують 15% продажів. Перші дві позиції відносяться до А, що є максимально цінними та займають 20% асортименту продукції, і приносять 80% прибутку від продажу. Решта позицій приносять лише 5% продажів.

Далі проводимо аналіз асортименту з точки зору динамічності і прогнозованості обсягів продажу ПрАТ «Вінницький ОЖК» методом XYZ-аналізу, результати заносимо в табл. 2.5.

Проведений XYZ аналіз асортименту показав, що Олія соняшникова дезодорована має Х, тому він завжди має бути, інші найменування позицій знаходяться на рівні Z та Y, вони є середняком та мають випадковий попит, що означає необхідно переглянути технологію виробництва та реалізацію.

Таблиця 2.4 - ABC-аналіз асортименту ПрАТ «Вінницький ОЖК» методом сум

Найменування асортиментних позицій	Обсяги реалізації, тис. грн.	Частка обсягу реалізації, %	Частка з накопиченням	Група ABC
Олія соняшникова дезодорована	150616550	95,85	95,85	А
Олія соняшникова рафінована	5190490	3,30	99,15	В
Олія соняшникова нерафінована	1064575	0,68	99,83	С
Шрот	273155	0,17	100	С
Всього	157144770	100,00		

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Згідно отриманих даних табл. 2.4 та 2.5. будуюмо матрицю «ABC-XYZ» та визначаємо можливі рішення по відношенню до товарних категорій у відповідних квадрантах матриці.

Таблиця 2.5 - XYZ-аналіз асортименту підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Найменування асортиментних позицій	Обсяги реалізації, тис.грн				Загальні обсяги реалізації, тис. грн	Коеф. вар	XYZ
	1 кв	2 кв	3 кв	4 кв			
Олія соняшникова дезодорована	35234758	35945644	37143532	42292616	150616550	8,47	X
Олія соняшникова рафінована	2324231	543534	1546429	776296	5190490	62,63	Z
Олія соняшникова нерафінована	354363	168459	294353	247400	1064575	29,48	Z
Шрот	52342	74332	63934	82547	273155	19,25	Y

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

За допомогою матриці ABC-XYZ, було проведено аналіз діяльності підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК», було визначено товарні групи котрі є нестабільними для даного підприємства і групи які відносяться до зниженої активності.

	A	B	C
X	Олія соняшникова дезодорована	-	-
Y	-	-	Шрот
Z	-	Олія соняшникова рафінована	Олія соняшникова нерафінована

Рисунок 2.3 - Матриця ABC-XYZ-аналізу асортименту

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Важливим для підприємства є проаналізувати, які товари чи послуги продаються нестабільно та виправляти ситуацію або зрозуміти, як перевести дані асортиментні групи у категорію AX та AY.

2.2. Оцінка ефективності інвестиційної діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Для оцінки ефективності інвестиційної діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» доцільно виділити логістичні витрати із загальної структури витрат, поділяючи витрати на три основні групи – виробничі витрати, витрати збуту і постачання через їх класифікацію.

Проте виокремлення даних про логістичні витрати є складною аналітичною процедурою через відсутність методики їх планування, планування витрат на логістичні операції у зв'язку з невизначеністю кількості партій кожного товару для кожного замовлення.

Проблем ще у тому, що складові логістичних витрат включають в загальногосподарські витрати, комерційні, а іноді в окрему групу транспортно–заготівельних витрат, а виокремити їх дуже складно.

У табл. 2.6 представлені основні групи витрати, які необхідно враховувати в логістичній діяльності підприємства.

Таблиця 2.6 – Структура витрат ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Група витрат	Статті витрат
Витрати на постачання	витрати по оформленню замовлення; транспортні витрати; витрати на зберігання виробничих запасів.
Витрати на виробництво	витрати на приймання сировини і матеріалів; витрати на оформлення замовлення на виробництво продукції; витрати на внутрішньовиробниче транспортування продукції; витрати на зберігання продукції незавершеного виробництва.
Витрати на збут	витрати на зберігання запасів готової продукції; витрати на оформлення замовлення (упаковка, сортування, маркування і інше); витрати на транспортування готової продукції.

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Особливості аналізу витрат у логістичній діяльності полягає в групуванні витрат не за структурними підрозділами підприємства, а за видами робіт та

логістичними операціями. Аналіз і оцінка загальних логістичних витрат на ПрАТ «Вінницький ОЖК» дозволить сформувати структуру логістичних витрат (табл. 2.7) та згрупувати витрати за функціональними видами логістичних робіт [27].

Проаналізувавши логістичні витрати за 2022–2023 роки можна побачити, що вони виросли на 45,2% а це означає, що підприємство на збут продукції вимушене витрачати більше матеріальних ресурсів з кожним роком.

Для економічного стану підприємства такі показники є негативними, адже є вірогідність втратити контроль над логістичними витратами (люди, час, гроші та інше) та нераціонально використовувати ці ресурси.

Встановлено, що найбільші витрати припадають на транспортування готової продукції, бо вони становлять 17,7% від всіх логістичних витрат. Це обумовлено ростом цін на паливо, а також з збільшення витрат на обслуговування транспортних засобів та наявністю незапланованих витрат що пов'язані з недопостачанням продукції, що потребує збільшення обсягів доплат водіям та експедиторам за понаднормову роботу.

Значну частку складають витрати на зберігання виробничих запасів, саме 12,8%, це пов'язано з специфічними вимогами до умов зберігання продукції, для того, щоб вона була належної якості. Для цього здійснюються витрати на закупку та експлуатація спеціального обслуговування на приладдя, що допомагає зберігати незмінний тепловий режим та спеціальні прилади, що вимірюють допустимі умови вологості зберігання товару. Витрати на зберігання запасів готової продукції займають 11,8%, тому, що готова продукція іноді потребує унікальних умов зберігання та температурного режиму, а також великих площ для її складування.

Через економічну кризу в Україні витрати на зберігання товару, як і на інші статті зростають, саме тому дуже важливо оптимізувати їх шляхом оптимізації логістичних операцій.

Таблиця 2.7 – Структура логістичних витрат ПрАТ «Вінницький ОЖК»
за 2022–2023 роки, млн. грн.

Стаття витрат	Витрати, млн. грн		Відхилення 2022/2021		% до всієї продукції
	2022 р.	2023 р.	Абсол.	Відн.	
Витрати по оформленню замовлення	1075,3	1472,8	397,5	36,97	6,31
Транспортні витрати	1842,1	2105,0	262,9	14,27	9,02
Витрати на зберігання виробничих запасів	1957,4	2994,0	1036,6	52,96	12,83
Витрати на приймання сировини і матеріалів	1509,0	2647,0	1138	75,41	11,34
Оформлення замовлення на виробництво продукції	953,0	1653,0	700	73,45	7,08
Внутрішньовиробниче транспортування продукції	946,0	1042,2	96,2	10,17	4,47
Зберігання продукції незавершеного виробництва	1684,0	2698,5	1014,5	60,24	11,57
Витрати на зберігання запасів готової продукції	1752,0	2742,0	990	56,51	11,75
Оформлення замовлення (упаковка, сортування, маркірування і інше)	1450,2	1832,0	381,8	26,33	7,85
Транспортування готової продукції	2893,0	4146,5	1253,5	43,33	17,77
Всього	16 062	23 333	7 271	45,27	100

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Оскільки на підприємствах України існує традиційна проблема з невчасними постачанням товару до торгових підприємств. Тому доцільно дослідити більш детально логістичні витрати, що пов'язані з процесом поставки товару для торгівлі (табл. 2.8) [27].

Згідно з даними в 2022 році було реалізовано лише 59% поставок, в 2023 році це становило 55%. Тобто, спостерігається тенденція до невчасного постачання товару. Транспортні витрати також збільшилися, саме додаткова частка, яка включає незаплановані витрати, саме вони збільшилась у 2023 році

на 46% в порівнянні з 2022 роком.

Проаналізувавши логістичні витрати за 2022–2023 рр. можна побачити, що вони виросли на 45,2% а це означає, що підприємство на збут продукції вимушене витрачати більше матеріальних ресурсів з кожним роком.

Таблиця 2.8 – Логістичні витрати ПрАТ «Вінницький ОЖК» на поставку товару, тис. грн.

Стаття витрат	Значення, тис. грн		Відхилення	
	2022 рік	2023 рік	Абсол.	Відн.
Сума реалізованого товару:				
планова	220000	240000	20000	9,09%
фактична	129800	132000	2200	1,69%
Транспортування товару:				
основні	183600	249750	66150	36,03%
додаткові	105700	164900	59200	56,01%
всього	289300	414650	125350	45,33%
Оплата праці:				
основні	39000	39000	0	0
додаткові	11500	14500	3000	26,09%
всього	50500	53500	3000	5,94%
Технічне обслуговування ТЗ	18421	21050	2629	14,27%

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Для економічного стану підприємства такі показники є негативними, адже є вірогідність втратити контроль над логістичними витратами (люди, час, гроші та інше) та нерационально використовувати ці ресурси.

Встановлено, що найбільші витрати припадають на транспортування готової продукції, бо вони становлять 17,7% від всіх логістичних витрат. Це обумовлено ростом цін на паливо, а також з збільшення витрат на обслуговування транспортних засобів та наявністю незапланованих витрат що пов'язані з недопостачанням продукції, що потребує збільшення обсягів доплат водіям та експедиторам за понаднормову роботу.

Значну частку складають витрати на зберігання виробничих запасів, саме 12,8%, це пов'язано з специфічними вимогами до умов зберігання продукції, для

того, щоб вона була належної якості. Для цього здійснюються витрати на закупку та експлуатація спеціального обслуговування на приладдя, що допомагає зберігати незмінний тепловий режим та спеціальні прилади, що вимірюють допустимі умовивологості зберігання товару.

2.3. Аналіз особливостей управління інвестиційною діяльністю ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Олійно-жирова промисловість відіграє важливу роль у формуванні внутрішнього ринку продовольства і структурі валютних надходжень, що робить її однією з ключових галузей, що формують бюджет. Останнім часом функціонування цієї галузі відзначається підвищенням ефективності як в окремих компонентах технологічного ланцюга (від сільськогосподарських утворень та переробних підприємств до оптової та роздрібної торгівлі), так і у виробничих відносинах між ними.

Виробники насіння соняшнику та переробні підприємства зміцнюють взаємозв'язки, що призводить до виникнення нових інтегрованих властивостей у системі та змін її структури. Це вказує на наявність певних особливостей у процесі інвестування в межах переробної галузі, які переважно стосуються механізму забезпечення прибутковості проектів та схем повернення інвестицій.

В аналізі олійно-жирової промисловості, варто виділити кілька ключових переваг. По-перше, висока прибутковість галузі дозволяє підприємствам досягати рентабельності до 80% при ефективному управлінні. Крім того, розвинута інфраструктура та логістика, включно з власними елеваторами, автопарком, заготівельними та торговельними підприємствами, становлять сильні сторони досліджуваного нами підприємства.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» користується сталим попитом на свою продукцію і здатний конкурувати на світовому ринку, де попит на українську олію зростає. Близько 70% продукції йде на експорт, головним чином до Європи,

Близького Сходу та Північної Африки, що демонструє експортно-орієнтовану природу ринку.

Проте SWOT-аналіз також вказує на слабкі сторони, включаючи значний знос основних фондів та високу залежність від умов кредитування і державної політики, що може негативно вплинути на стабільність підприємств у кризові періоди.

З аналізу SWOT для ПрАТ «Вінницький ОЖК» випливає, що компанія має великі можливості для розширення своєї присутності на українському та міжнародному ринках. Одним зі шляхів до зростання може стати збільшення статутного капіталу, що дозволить розширити виробничі потужності. Використовуючи свою наукову базу, компанія має потенціал для розробки нових продуктів і збільшення обсягів продажів, а впровадження інноваційних технологій може знизити собівартість товарів, підвищивши їх рентабельність.

Різноманітність брендів та асортименту дозволяють компанії мінімізувати ризики, пов'язані з втратою частини цільової аудиторії та зниженням конкурентного тиску.

Для протидії слабким сторонам компанії слід використовувати нові можливості, такі як оновлення маркетингової та збутової стратегії, що допоможе подолати недоліки в стимулюванні продажу кінцевим споживачам та покращить стратегію приваблення нових інвесторів. Розробка нових продуктів може збільшити ринкові частки та стимулювати розвиток компанії.

Загалом, SWOT-аналіз демонструє які чинники обмежують розвиток фірми, які можливості можна використати для покращення позицій на ринку і як сильні сторони допомагають зміцнити ринкову нішу.

Використання SWOT-аналізу на етапі збору та обробки інформації є досить ефективним для прийняття управлінських рішень, оскільки він дозволяє вивчити сильні та слабкі сторони підприємства (внутрішнє середовище) та можливості та загрози (зовнішнє середовище).

Таблиця 2.9 - SWOT-аналіз діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Достатня популярність	Вузький асортимент продукції
Імідж на ринку	Недотримання графіку постачання
Фокусування на споживачі, його потребах	Середній рівень цін
Високий контроль якості	Недосконала структура управління
Висока рентабельність	Недозавантаженість виробничих потужностей
Зростання оборотних коштів	Вузька спеціалізація
Конкурента цінова політика	Відстороненість персоналу від ухвалення управлінських рішень
Сучасні технології виробництва	Залежність від постачальників сировини та комплектуючих
Обґрунтована стратегія у сфері діяльності	Застаріле устаткування
Можливості	Загрози
Вдосконалення технології виробництва	Зростання податків і мит
Стійкий попит на продукцію	Зниження рівня цін
Зниження податків і мит	Зростання темпів інфляції
Зниження цін на сировину і матеріали	Посилення законодавства
Відсутність зарубіжних конкурентів	Зниження рівня життя населення
Неповністю задоволений попит на продукцію	Зміна купівельних переваг
Державна підтримка малих підприємств	Поява товарів-субститутів
Поліпшення рівня життя населення	Нестабільність курсів валют
Вдосконалення менеджменту	Несприятлива економічна ситуація в державі
Розорення і відхід фірм-виробників	Посилення конкуренції
Підвищення рівня цін	Поява нових виробників
Вільний вхід на ринок	Поява принципово нового товару
Охоплення нових сегментів ринку	Недотримання графіку постачання продукції
Організація відділу збуту	Погіршення політичної обстановки

Джерело: побудовано автором на основі власних досліджень

Цей метод допомагає зосередитися на ключових аспектах управління для покращення конкурентоспроможності на ринку, що є критичним у періоди

кризи. Використання цього методу в управлінні підприємством, додатково уточнюючи можливості та загрози через створення матриці можливостей і матриці загроз, дозволить оцінити їх важливість і вплив на стратегію підприємства.

Для визначення інвестиційної стратегії розвитку ПрАТ «Вінницький ОЖК» був проведений аналіз факторів зовнішнього ділового середовища щодо переробної промисловості за допомогою PEST-аналізу.

PEST-аналіз має безліч переваг, забезпечуючи цілісну картину зовнішнього оточення, більш детальний аналіз зовнішнього середовища, активне стимулювання керівника до дії та врахування зовнішніх факторів. Проте, варто відзначити, що цей метод не враховує внутрішніх факторів, які впливають на організаційні процеси, тому він підходить переважно для аналізу довгострокових цілей і не дозволяє оперативно реагувати на зовнішні виклики.

PEST-аналіз - інструмент, що призначений для вивчення політичних (Policy), економічних (Economy), соціальних (Society) та технологічних (Technology) аспектів зовнішнього середовища, які можуть вплинути на інвестиційну стратегію розвитку ПрАТ «Вінницький ОЖК».

Аналіз політичного фактору зовнішнього середовища спрямований на визначення намірів державних органів щодо розвитку суспільства та способів їх реалізації. Вивчення економічного аспекту зовнішнього середовища допомагає зрозуміти формування та розподіл економічних ресурсів на рівні держави, що є критичним для ділової активності підприємств.

Аналіз соціального компонента зовнішнього середовища спрямований на оцінку впливу соціальних явищ, таких як ставлення до праці, якість життя, мобільність та споживацька активність, на бізнес.

Аналіз технологічного компонента дозволяє передбачати можливості, пов'язані з розвитком науки та техніки, а також своєчасно адаптуватися до виробництва технологічно передових продуктів та прогнозувати моменти застосування нових технологій.

Таблиця 2.10 - PEST – аналіз ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Політичні (Policy)	Економічні (Economy)
Військові дії на території України Очікування суспільством непрогнозованих подій на сході та півдні України Світова нестабільність, пов'язана з міжнародним тероризмом Нестабільність розвитку ЄС, Brexit, вибори в низці провідних країн світу Недостатня державна підтримка переробної промисловості Кризові явища у світовій фінансовій системі, нестабільність ринків Недовіра суспільства до влади та її органів Необхідність додержання норм СОТ у законодавчій і нормативній діяльності щодо імпорту - експорту Слабка захищеність від рейдерства, захоплень інвестицій та власності в законодавчій та судовій площинах Можливість конкурувати на багатьох ринках Відсутність дієвих державних пілг та заохочень для інвесторів	Постійно високі облікові ставки кредитування банками як гривневих, так і валютних запозичень Непрогнозоване стрибкоподібне знецінення національної валюти, нестабільний курс гривні, інфляція Нестабільність банківської системи України, банкрутство великої кількості банків, неможливість захисту обігових коштів у банках Нестача обігових коштів, вимивання їх інфляцією, неможливість середньо- та довгострокових запозичень Необґрунтовано високі ціни на електроенергію, монополія та диктат постачальників за низької якості товару, що постачається Неконтрольований ріст цін на теплову енергію, газ, воду, оренду землі та інші монопольні товари/послуги Відкриваються ринки збуту країн Євросоюзу, США Нестабільне та недосконале податкове законодавство
Соціальні (Society)	Технологічні (Technology)
Втрата працездатного населення на неконтрольованих територіях Стрімка еміграція громадян працездатного віку в країни з більш високою оплатою праці та стандартами життя Значна кількість (близько 1,5) внутрішньо переміщеного населення, що вимушено покинули свої домівки та робочі місця Старіння населення, зростання чисельності пенсіонерів Зменшення чисельності фахівців та кваліфікованих робітників у великих містах, зменшення привабливості праці на заводах Низький рівень оплати праці працівників та висока вартість основних сфер життя працівників переробних підприємств Недооцінка ролі переробної промисловості як основи економічної та соціальної захищеності значної частини населення ЗМІ не приділяють належну увагу проблемам переробки і сучасним прогресивним принципам діяльності підприємств	Збереглися базові підприємства з досвідом виробництва промислової продукції Існують підприємства, які здатні випускати унікальну продукцію Україна не є лідером у передових напрямках науки переробки Незначна інноваційна активність підприємств Продукція, що випускається, здебільшого є морально застарілою, із низьким рівнем автоматизації та інтелекту технології виробництва Високий рівень фізичного та морального зносу основних активних фондів Низька якість основних пасивних фондів підприємств, неоптимальні виробничі площі, обмежені можливості переналаджування технологічних процесів Висока енергозатратність виробництва

Джерело: побудовано автором на основі власних досліджень

З таблиці PEST-аналізу ПрАТ «Вінницький ОЖК» видно, що внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства піддаються впливу різноманітних чинників. Політичні та економічні аспекти відображають нестабільність та невизначеність, такі як військові дії на території України, втрата АР Крим, нестабільність у розвитку ЄС та інші.

Соціальні та технологічні фактори також відіграють важливу роль у формуванні стратегії розвитку підприємства. Ці висновки є ключовими при прийнятті інвестиційних рішень, оскільки дозволяють оцінити ризики та можливості, пов'язані з поточними та майбутніми проектами. Наприклад, при розгляді нових інвестиційних можливостей слід враховувати можливі наслідки політичної нестабільності та економічної ситуації, а також соціальні та технологічні тенденції.

Такий комплексний аналіз дозволить підприємству приймати обґрунтовані та ефективні рішення щодо інвестування, забезпечуючи стабільність та успішність його інвестиційної діяльності.

У ринкових умовах основним методом залучення коштів є розширення акціонерного капіталу. Сучасний аналіз ефективності інвестиційної діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» вказує на те, що акціонування часто використовується для реалізації великомасштабних проектів. Управління інвестиційною діяльністю підприємства залежить від різноманітності зовнішніх та внутрішніх чинників, що впливають на нього.

Внутрішні чинники, такі як діяльність підприємства, кваліфікація персоналу та рівень реагування на зміни, так само важливі, як і зовнішні фактори, такі як міжнародні відносини, політика та ринкові умови.

Щоб підвищити ефективність інвестиційної діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК»,

необхідно:

- Уточнити цілі та завдання інвестиційної політики.
- Постійно вдосконалювати управління інвестиційною діяльністю для уточнення перспектив розвитку.

- Впровадити методику аналізу ефективності інвестиційної діяльності.
- Оптимізувати співвідношення власних та залучених коштів.
- Здійснити автоматизацію процесів інвестиційної діяльності.
- Поліпшити відтворювальну структуру капіталовкладень.
- Аналізувати та оцінювати ризики під час реалізації інвестиційних проектів.
- Скоротити терміни впровадження та реалізації інвестиційних проектів.
- Здійснити наукове обґрунтування інвестиційних проектів і контролювати їх реалізацію.

Ці заходи допоможуть підвищити конкурентоспроможність ПрАТ «Вінницький ОЖК» і зайняти відповідне місце на світовому ринку.

ПрАТ «Вінницький ОЖК» має високу рентабельність виробництва, розвинуту інфраструктуру і стабільний попит на ринку. Проте були виявлені певні недоліки, такі як значний знос основних фондів, залежність від умов кредитування та державної підтримки, яка є важливою для створення сприятливих умов для всіх учасників ринку - від виробників соняшнику до переробних підприємств.

Висновок до 2 розділу

З проведених досліджень можна зробити висновок, що найбільші конкурентні переваги на ринку олії належать великим холдингам з розвинутою інфраструктурою. Ці холдинги охоплюють сільськогосподарські підприємства, елеватори, олійно-жирові заводи, автотранспортні та торговельні підприємства. Олійно-жирова промисловість України має значний потенціал, проте для підвищення конкурентоспроможності підприємств необхідно вирішити ряд завдань. Для ПрАТ «Вінницький ОЖК» це означає уточнення цілей інвестиційної політики, вдосконалення управління інвестиційною діяльністю, впровадження методик аналізу ефективності інвестицій, оптимізацію співвідношення власних і залучених коштів, автоматизацію процесів

інвестиційної діяльності, поліпшення структури капіталовкладень, аналіз та оцінку ризиків, скорочення термінів впровадження проектів, а також наукове обґрунтування і контроль реалізації інвестиційних проектів.

Незважаючи на високу рентабельність виробництва, розвинену інфраструктуру та стабільний попит на ринку, ПрАТ «Вінницький ОЖК» стикається з певними проблемами. Основні з них – значний знос основних фондів, залежність від умов кредитування та державної підтримки. Для подальшого успіху важливо створити сприятливі умови для всіх учасників ринку, від виробників соняшнику до переробних підприємств. Впровадження зазначених заходів допоможе підвищити конкурентоспроможність ПрАТ «Вінницький ОЖК» і зайняти відповідне місце на світовому ринку.

РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування напрямків інвестування ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Будь-яка логістична діяльність передбачає певні логістичні витрати. Виділення витрат на логістичні функції дає можливість ідентифікувати відповідні витрати, а також виявити прямий зв'язок із причинами, що призвели до їх виникнення.

Логістичні витрати на підприємстві можна віднести до непрямих витрат. Вони є частиною комерційних, загальногосподарських та загальновиробничих витрат підприємства. Логістичні витрати пов'язані у першу чергу з виробництвом та збутом товарів, проте вони не мають відношення до конкретного виду готової продукції. Логістичні витрати досить складно відстежувати у виробничому процесі, саме у звітних документах діяльності організації де вони вказуються окремо.

Для того щоб виділити логістичні витрати серед інших витрат підприємства, було проведено інтерв'ю з начальником виробництва підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК». Це інтерв'ю проходило в усній формі і торкалося питань, що стосуються логістичних витрат підприємства. Інформація, отримана під час інтерв'ю, була оброблена та занесена до таблиці.

На підставі даних, отриманих під час інтерв'ю, було проведено угруповання логістичних витрат підприємства за операціями та функціями, а також проаналізовано їхню структуру. (Таблиця 3.1)

Відповідно до даних, представлених у таблиці, сукупна частка логістичних витрат підприємства становить 11,767 млн грн або 7,64% від загальних витрат. Таким чином, питома вага логістичних витрат на даному підприємстві не надто суттєва, оскільки основні витрати пов'язані з виробничою, а не логістичною діяльністю.

На діяльність, пов'язану із закупівлею матеріалів, припадає 19,38% від усіх логістичних витрат. До цього виду витрат відносяться витрати на оформлення замовлень, приймання, розвантаження, складування та зберігання сировини та матеріалів тощо. Проте в даному випадку не враховуються витрати на придбання матеріалів і сировини, тобто їх вартість.

Таблиця 3.1 - Логістичні витрати на підприємстві ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Логістичні витрати за функціями	Логістичні витрати на операції	тис. грн	Частка логістичних витратах, %	Частка у загальних витратах, %
Витрати закупівлю	оформлення замовлення	200	1,70	0,13
	Приймання, розвантаження, складування	972	8,26	0,63
	Витрати зберігання матеріалів	1108	9,42	0,72
Усього		2280	19,38	1,48
Витрати виробництва	Експлуатація обладнання (налагодження, ремонт)	1268	10,78	0,82
	Внутрішньоцехове транспортування	753	6,40	0,49
	Транспортування між складами	2124	18,05	1,38
	Зберігання продукції незавершеного виробництва	816	6,93	0,53
	Втрати від простоїв та шлюбу	1994	16,95	1,29
Усього		6955	59,11	4,51
Витрати збут готової продукції	Зберігання	967	8,22	0,63
	Пакування та маркування	460	3,91	0,30
	Обробка замовлення	380	3,23	0,25
	Навантажувальні роботи	725	6,16	0,47
Усього		2532	21,52	1,64
Загальні логістичні витрати		11767	100,00	7,64

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Витрати збут готової продукції становлять 21,52% від усіх логістичних витрат підприємства. Вони включають діяльність, пов'язану зі зберіганням ДП, упаковкою і маркуванням, завантаженням, а також обробкою замовлень, що надходять.

Найбільша питома вага у загальній структурі логістичних витрат підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК» займають виробничі витрати, що становлять майже 60% від усіх логістичних витрат та близько 5% від загальних витрат підприємства. До логістичних витрат, що стосуються процесу виробництва, відносяться витрати на транспортування матеріалів і виробів усередині цехів, їх транспортування між складами, зберігання продукції незавершеного виробництва, а також витрати, пов'язані з експлуатацією обладнання, наявністю шлюбу та простоїв з різних причин.

Варто зазначити, що вагому частку в структурі логістичних витрат цього підприємства займають витрати на внутрішньовиробниче транспортування конструкцій та виробів між двома виробничими складами.

Вони становлять близько 18% від усіх логістичних витрат підприємства та 1,4% від загальних витрат.

Витрати на оплату заробітної плати персоналу під час допоміжних робіт або простоїв, а також у випадках виявлення та усунення шлюбу входять до статті загальних витрат на робочу силу. Дані витрати є непродуктивними, тобто спричиняють певні фінансові втрати або втрачену вигоду. Частка цього виду витрат займає майже 17% від усіх логістичних витрат підприємства, що говорить про відсутність ефективного управління потоковими процесами на виробництві.

У процесі аналізу логістичних витрат підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК» було виявлено необхідність оптимізації руху матеріальних потоків у межах логістичної та виробничої діяльності. Впровадження логістичної концепції (методів логістики) допоможе знизити витрати, пов'язані з ресурсним потенціалом, і навіть мінімізувати часові інтервали всіх етапах виробничого процесу.

3.2. Оцінка ризиків інвестиційного проекту

Одним із методів підвищення економічних показників логістичної та господарської діяльності підприємства ПрАТ «Вінницький ОЖК» є оптимізація витрат, пов'язаних із міжцеховим транспортуванням. Це дозволить як мінімізувати загальні витрати підприємства, а й скоротити виробничий цикл. Оптимізація витрат на транспортування між складами може бути досягнута шляхом перенесення всього виробництва до одного цеху, тобто реструктуризації даного підприємства.

Під реструктуризацією виробничого підприємства зазвичай мається на увазі процес, спрямований на створення необхідних умов для оптимального використання наявних на підприємстві ресурсів з метою зміцнення конкурентоспроможності та підвищення фінансової стійкості підприємства. [11] Для цієї стратегії може бути прийнято рішення про будівництво власного виробничого цеху. Тим не менш, реалізація такого масштабного проекту потребує серйозних фінансових вкладень, а також не може бути здійснено у короткостроковій перспективі.

Альтернативним способом реструктуризації підприємства є оренда виробничого приміщення. На даний момент підприємство ПрАТ «Вінницький ОЖК» орендує два виробничі цехи. Перший цех має площу 1420 м², другий – 1850 м². Витрати на оренду даних виробничих приміщень відображені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 – Витрати оренду виробничих площ

Орендовані приміщення	Площа, м ²	Грн/м ²	Грн/місяць	Грн/рік
Склад №1	1420	273	387660	4651920
Склад № 2	1850	224	414400	4972800
Обидва склади	3270		802060	9624720

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

З представлених даних видно, що загальні витрати на оренду обох виробничих площ становлять 802 060 грн на місяць або 9 624 720 грн. на рік. Необхідно також враховувати, що реструктуризація виробничих приміщень і сам переїзд із одного цеху до іншого вимагають деяких фінансових витрат. До цих витрат можна віднести такі логістичні та виробничі операції: демонтаж виробничого обладнання, його транспортування з першого цеху до другого, монтаж обладнання в новому цеху, пусконаладжувальні роботи та інші відповідні витрати. Орієнтовний обсяг витрат на реструктуризацію представлений у таблиці 3.3.

Таблиця 3.3 - Витрати на реструктуризацію виробничих приміщень

Статті витрат	Витрати, грн.
Демонтаж виробничого обладнання	37200
Роботи з навантаження/розвантаження	30600
Транспортування	45600
Монтаж та пусконаладжувальні роботи	73200
Інші витрати	39000
Усього:	225600

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Згідно з проведеними підрахунками, приблизна величина одноразових витрат на реструктуризацію підприємства становитиме 225 600 грн. З метою підвищення економічної ефективності діяльності підприємства, у тому числі логістичної, необхідно також розширити організаційну структуру управління підприємством шляхом створення відділу логістики в особі менеджера з логістики.

Поточний фінансовий стан підприємства свідчить, що керівництво може дозволити собі розширити управлінський апарат організації. Це допоможе ефективніше контролювати рух різних потоків на підприємстві, оптимізувати всі потокові процеси і, відповідно, мінімізувати витрати на виробничу та логістичну

діяльність підприємства. У таблиці 3.4 представлені дані про витрати, пов'язані з наймом спеціаліста з логістики.

Таблиця 3.4 - Витрати на оплату праці спеціаліста з логістики

Статті витрат	Грн/місяць	Грн/рік
Заробітна плата	45000	540000
Соціальні відрахування	18045	216540
Усього	63000	756540

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Отже, зразкові витрати на оплату праці спеціаліста з логістики становитимуть 63 000 грн. на місяць або 756540 грн. на рік. У таблиці 3.5 наведено прогнозовані дані про витрати на наступний період з урахуванням запропонованих рекомендацій порівняно з даними за 2023 рік. Розрахунок був проведений з урахуванням незмінності інших показників, таких як обсяг продукції, що реалізується, та інше.

Таблиця 3.5 - Прогнозовані витрати з урахуванням рекомендацій

Статті витрат	2023, тис. грн.	Прогноз, тис. грн.	Відхилення +/-	Приріст, %
Амортизація	6975	6975	0	0
Матеріальні витрати	73308	73308	0	0
Витрати на оплату праці	55082	55838,54	756,5	1,373407
Інші витрати на діяльність, у тому числі:	25509,7	17066,6	-8443	-33
Витрати на реструктуризацію	-	225,6	225,6	
Витрати на оренду виробничих складів	9624,7	9192	-432	-4,5
Витрати на транспортування	4118	-	-4118	
Загальні витрати	160874,7	153188,14	-7686	-4,8
Витрати на логістику	11767	7649	-4118	-35

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

За підрахунком прогнозованих показників було враховано додаткові витрати, пов'язані з оплатою праці спеціаліста з логістики у розмірі 756 тис. грн. та витрати на реструктуризацію виробничих складів 225 тис. грн. При цьому також було підраховано економію витрат, досягнуту шляхом зменшення витрат на транспортування матеріалів між складами у розмірі 4118 тис. грн. а також зниження орендної плати на 432 тис. грн. Таким чином, з наведеної таблиці видно, що з урахуванням запропонованих рекомендацій можна досягти зменшення логістичних витрат підприємства на 35%, а загальних витрат на 4,8%.

Порівняння фактичних та прогнозованих економічних показників, з урахуванням застосування логістичного підходу, наведено у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6 - Прогноз економічних показників підприємства

Показник	2023	Прогноз	Приріст, %
Об'єм реалізації	173838	173838	0
Загальні витрати	160874	153188	-4,8
Прибуток	18382	21323	16
Рентабельність продажів	10,57%	12,30%	16,4
Рентабельність власного капіталу	39,97%	43,25%	17,3
Рентабельність витрат	11,80%	13,90%	17,7

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Одними з ключових показників економічної ефективності діяльності підприємства є його рентабельність та прибутковість. Таким чином, приріст прибутку в 16% і збільшення рівня рентабельності на 17% за рахунок зменшення загальних витрат підприємства на 4,8%, говорить про те, що запропоновані заходи можуть сприяти підвищенню економічних показників логістичної та господарської діяльності підприємства, що розглядається.

3.3. Розробка заходів щодо мінімізації ризиків

Підвищення ефективності логістичної та господарської діяльності підприємства, а також економічних показників може бути досягнуто шляхом оптимізації загальних витрат. Для того, щоб виявити можливі способи оптимізації загальних витрат, було проаналізовано логістичну та господарську діяльність підприємства, а також було ідентифіковано всі можливі витрати (витрати), включаючи логістичні.

Проаналізувавши структуру логістичних витрат підприємства з логістичним функцій і функціональним областям, можна дійти невтішного висновку, що найбільшу частку у загальних логістичних витратах становлять витрати на транспортування між складами. Вони становлять 18% від загальних логістичних витрат та 1,38% від загальних витрат підприємства.

Також велику питому вагу мають витрати, пов'язані з простоями з виробництва, які виникають через нераціональну транспортування матеріалів між складами.

Таким чином, всі операції, пов'язані з транспортуванням виробів від складу та продукції, можна вважати недоцільними внутрішньовиробничими перевезеннями, що збільшують логістичні та загальні витрати підприємства, а також уповільнюють виробничий цикл.

При розробці програми заходів з управління ризиками в логістичній системі керівникам вітчизняних підприємств слід орієнтуватися на максимальну уніфікацію оцінок рівня ризиків, що формуються, за допомогою контролінгу, які ефективно характеризують обсяг можливої шкоди. Як такі параметри найбільш доцільно використовувати вплив ризиків на фінансові потоки та фінансовий стан підприємства [6].

Зниженню логістичних ризиків також може сприяти механізм управління логістичними витратами з використанням елементів контролінгу, який спрямований на:

- забезпечення економії сумарних витрат на переміщення, зберігання та утримання запасів продукції з урахуванням вимог логістики щодо постачання матеріалів у відповідній кількості, якості та асортимент до моменту та місця споживання;
- заміну запасів матеріалів інформацією про можливість їхнього швидкого придбання;
- заміну політики продажу вироблених товарів політикою виробництва товарів, що продаються;
- регулювання логістичних витрат лише на рівні підрозділів логістичної системи.

Висновок до 3 розділу

Таким чином, контролінг як сучасна аналітична функція управління підприємством спрямований на досягнення стратегічних цілей і зниження ризиків, у тому числі в логістичній діяльності. Він передбачає оперативне реагування підприємства на внутрішні та зовнішні зміни, що сприяє тривалому та безпечному функціонуванню підприємства.

Аналіз структури логістичних витрат підприємства показує, що найбільша частка у загальних витратах припадає на транспортування між складами – 18%. Значні витрати також пов'язані з простоєм виробництва через нераціональне транспортування матеріалів. Запропоновані заходи повністю розкривають суть логістичної концепції загальних витрат, згідно з якою перегрупування витрат за певними логістичними функціями забезпечує досягнення найвищих економічних результатів шляхом мінімізації витрат на інші операції. Інакше кажучи, загальний результат перевищує суму окремих ефектів.

ВИСНОВКИ

1. Стійкий розвиток підприємства залежить від його спроможності передбачати та гнучко реагувати на зміни в зовнішньому середовищі, отримувати нові конкурентні переваги та утримувати їх на ринку. Управління розвитком інтегрує індикативне планування та різноманітні державні інструменти для стимулювання інноваційної активності, що є важливим для підтримки інвестиційної активності та відродження виробництва. Необхідність розуміння кількісної та якісної ролі інвестицій в економіку підкреслює їх важливість у забезпеченні економічного зростання та розвитку на рівні окремих підприємств та національної економіки загалом.

2. Інвестиційна діяльність включає не тільки фінансування обладнання та основних засобів, але й привертає необхідні ресурси для реалізації стратегічних проектів. Сучасне законодавство розширює розуміння інвестицій, включаючи різноманітні види майнових та інтелектуальних цінностей. Формування та оптимізація інвестиційного портфеля має на увазі не тільки забезпечення потреб підприємства в активах, але й управління ризиками, з метою забезпечення високих фінансових результатів і стабільності в довгостроковій перспективі.

3. Методи оцінки інвестиційної діяльності підприємства включають різні аналітичні підходи, такі як SWOT та PEST аналіз, які допомагають виявити не тільки потенціал, але й загрози та можливості для розвитку. Важливо розробляти інвестиційні стратегії, що враховують зовнішнє інвестиційне середовище та внутрішній потенціал підприємства, що сприяє формуванню стійкої моделі розвитку.

4. ПрАТ «Вінницький ОЖК» - це підприємство, що спеціалізується на виробництві органічних продуктів харчування, зокрема органічного соку та органічної консервації. Засноване підприємство у 2003 році в місті Вінниця, Україна. ПрАТ «Вінницький ОЖК» має власне виробниче обладнання та здійснює весь цикл виробництва - від збирання органічної сировини до упаковки готової продукції. Компанія дотримується стандартів органічного виробництва

та має сертифікати відповідності європейських та українських стандартів. Продукція ПрАТ «Вінницький ОЖК» експортується в країни Європи, Азії та Америки.

5. Проаналізувавши логістичні витрати за 2019–2020 рр. можна побачити, що вони виросли на 45,2% а це означає, що підприємство на збут продукції вимушене витрачати більше матеріальних ресурсів з кожним роком. Для економічного стану підприємства такі показники є негативними, адже є вірогідність втратити контроль над логістичними витратами (люди, час, гроші та інше) та нераціонально використовувати ці ресурси.

6. Встановлено, що найбільші витрати припадають на транспортування готової продукції, бо вони становлять 17,7% від всіх логістичних витрат. Це обумовлено ростом цін на паливо, а також з збільшення витрат на обслуговування транспортних засобів та наявністю незапланованих витрат що пов'язані з недопостачанням продукції, що потребує збільшення обсягів доплат водіям та експедиторам за понаднормову роботу. Значну частку складають витрати на зберігання виробничих запасів, саме 12,8%, це пов'язано з специфічними вимогами до умов зберігання продукції, для того, щоб вона була належної якості.

7. Олійно-жирова промисловість має вирішальне значення для економіки, забезпечуючи значні внутрішні та валютні доходи. Завдяки зміцненню зв'язків між виробниками насіння та переробними підприємствами, галузь продемонструвала зростання ефективності на всіх етапах виробничого ланцюга. Це сприяло не тільки вдосконаленню виробничих процесів, але й підвищенню прибутковості, що є критично важливим для інвесторів у контексті стратегічного розвитку галузі. ПрАТ «Вінницький ОЖК», як ключовий гравець на ринку, продовжує нарощувати потенціал за рахунок високої частки експорту та добре розвиненої інфраструктури. Проте, попри високу рентабельність і зростання оборотних коштів, компанія стикається з викликами, такими як знос основних фондів та висока залежність від кредитних умов і політичної ситуації, що можуть підірвати її стабільність в кризові періоди.

8. На основі SWOT-аналізу, компанія може використовувати свої сильні сторони для подолання виявлених слабкостей, оптимізуючи управління та впроваджуючи інновації для підвищення конкурентоспроможності. Зокрема, зростання інвестицій у розвиток продукції та вдосконалення технологій може сприяти розширенню ринкових можливостей та зміцненню позицій компанії на міжнародній арені. Для цього здійснюються витрати на закупку та експлуатація спеціального обслуговування на приладдя, що допомагає зберігати незмінний тепловий режим та спеціальні прилади, що вимірюють допустимі умовивологості зберігання товару.

9. За підрахунком прогнозованих показників було враховано додаткові витрати, пов'язані з оплатою праці спеціаліста з логістики у розмірі 756 тис. грн. та витрати на реструктуризацію виробничих складів 225 тис. грн. При цьому також було підраховано економію витрат, досягнуту шляхом зменшення витрат на транспортування матеріалів між складами у розмірі 4118 тис. грн. а також зниження орендної плати на 432 тис. грн. Таким чином, з наведеної таблиці видно, що з урахуванням запропонованих рекомендацій можна досягти зменшення логістичних витрат підприємства на 35%, а загальних витрат на 4,8%.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баган Н. В. Напрями підвищення ефективності використання ресурсів аграрних підприємств. Український журнал прикладної економіки та техніки. 2021. Том 6. № 3. С. 190-196
2. Бойченко С. В., Лейда К., Іванченко О. В. Екологістика, утилізація та рециклінг транспортних засобів: тенденції та перспективи розвитку. Наукоємні технології. 2016. №2. С. 221-227.
3. Вовк О. М., Борисюк І. О. Розвиток інтелектуального капіталу як конкурентної переваги підприємства. Конкурентоспроможність підприємств у міжнародному цифровому просторі : колективна монографія / за заг. ред. О. В. Ареш'євої. Київ : НАУ, 2019. С. 94-102.
4. Витвицький Я. С., Витвицька У. Я. Оцінка ефективності «зелених інвестицій». Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. 2021. № 1(23). С.35-44.
5. Гавриленко А.В., Гаврилко Т.О. Інформаційні системи в управлінні корпоративними бізнес-процесами. Проблеми системного підходу в економіці. 2016. Вип. № 1(55). С. 112–116.
6. Гречко А.В. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємств в Україні в воєнний та поствоєнний період. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2022. № 22.
7. Гуткевич С. О., Смик Р. Ю., Занозовська О. Г. Пріоритети інвестиційної діяльності в сучасних умовах: монографія. Харків: Діса плюс, 2019. 172 с.
8. Ігнат'єва І.А. Стратегічний менеджмент: підручник. – 2-ге видання, стереот. Київ: Каравела, 2019. 480 с.
9. Інвестиційна пріоритетність галузей економіки : монографія / С.О. Гуткевич та ін. ; за заг. ред. проф. С.О. Гуткевич. Харків : Діса Плюс, 2021. 208 с.

10. Інвестування інноваційної діяльності. Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньої програми «Менеджмент інвестицій та інновацій» другого (магістерського) рівня вищої освіти» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. О. В. Гук. Електронні текстові дані (1 файл: 622 Кбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 85 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39750> (дата звернення: 18.12.2023).

11. Козирєва О.В. Управління потенціалом підприємства / О.В. Козирєва, О.В. Посилкіна //Методичні рекомендації до виконання практичних робіт для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Управління та адміністрування. Х.: Вид-во НФаУ. 2019. 120 с

12. Коренюк П. І. Формування інвестиційної привабливості підприємств галузей національної економіки: монографія / П. І. Коренюк, О. Т. Левандівський ; М-во освіти і науки України, Дніпропетров. держ. техн. ун-т. Кам'янське (Дніпропетров. обл.) : ДДТУ, 2019. 294 с.

13. Лебедєва Д.О., Заливча І.В., Штефан Л.В. Оцінювання ефективності інвестиційної діяльності підприємств. Причорноморські економічні студії. 2019. Вип. 37. С. 103-106.

14. Лошенюк О.В. Ризики ведення бізнесу в умовах воєнного стану та шляхи їх подолання. Ефективна економіка. 2023. № 2. URL: <http://surl.li/jorlk>. (дата звернення: 17.12.2023).

15. Мельник О.І., Мельник А.Г., Пасічник Ю.О. Організаційно-економічні умови активізації інвестиційної діяльності в аграрному секторі економіки України. Агросвіт. 2018. № 22. С. 3-9.

16. Отливанська Г.А. Інвестиційна діяльність: зміст та роль в економічній діяльності підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки. 2018. Вип. 30(4). С. 18- 21.

17. Офіційна веб-сторінка ПрАТ «Вінницький ОЖК». URL: <http://vmzhk.vioil.com/> (дата звернення: 25.04.2021)

18. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 14.12.2023).
19. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII зі змінами. Верховна Рада України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>. (дата звернення: 19.12.2023).
20. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність : підручник / за заг. ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник, д.е.н., проф. Л. М. Таранюка. Суми : ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
21. Прохорова В. В., Проценко В. М., Чобіток В. І. Формування конкурентної стратегії підприємств на засадах інноваційно-спрямованого інвестування [текст монографії]. Харків: УПА, 2015. 291 с.
22. Приб К.А., Патика Н.І. Діагностика в системі управління : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 432 с.
23. Прохорова В. В., Юхман Я. В. Формування інноваційно-організаційної культури на підприємстві як основа активізації процесу інновінгу. Управління економічними системами та процесами в умовах глобалізаційних трансформацій: колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук, професора Прохорової В. В. - Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2020. С. 52-60.
24. Роганова Г.О. Інвестиційна привабливість підприємств: фактори впливу, методичні підходи. International Journal of Innovative Technologies in Economy. 2019. № 4(24). С. 28-34.
25. Саєнко О.П. Інвестиційна привабливість: сутність та фактори, що на неї впливають. Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 1. С. 17-29.
26. Славунік А.О. Закордонний вектор розвитку вітчизняного бізнесу як альтернатива в умовах воєнного стану. Матеріали III Міжнародної наук-практ. конференції молодих вчених та студентів. – Львів : Львівський торговельно-економічний університет. – 2023
27. Система YouControl – онлайн-сервіс перевірки компаній. URL : <https://youcontrol.com.ua> (дата звернення: 17.12.2023).
28. Ставська Ю.В., Вовк В.Ю. Інвестиційна привабливість Вінницького

регіону. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. № (14). С. 365-370.

29. Стрельников Р.М. Інституціональні фактори впливу на інвестиційну діяльність інтегрованих підприємств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2018. Вип. 20(3). С. 59-63.

30. Ткаченко Т.П., Шевчук Н.А., Гончарук І.В. Напрями оптимізації інвестиційної діяльності підприємств. Агросвіт. 2018. № 7. С. 45-48.

31. Ткачук І.І., Спіцина Ю.Г. Сутність поняття «інвестиційна привабливість підприємства». Проблеми системного підходу в економіці. 2018. Вип. 5. С. 124-129.

32. Томашук І.В., Вольська Л.Л. Аналіз фінансового стану та інвестиційної привабливості Вінницького регіону. Економіка та суспільство. 2019. Вип. 20. С. 477-487.

33. Уварова А.Є. Діагностика і прогнозування результативності логістичної діяльності торговельного підприємства на основі багатофакторної моделі рентабельності власного капіталу. Альманах науки. 2019. № 9(30). С. 38–41.

34. Хміль Ф.І. Основи менеджменту : підручник. Київ : Академ видав, 2015. 608 с.

35. Чухрай Н.І. Логістичне обслуговування: Підручник. Львів: Видавництво НУ «Львівська політехніка», 2016. 292с.

36. Чухрай Н.І. Логістичні рішення щодо аутсорсингу. Логистика. 2016. № 6. С. 37–39.

37. Черкас Д.М. PEST- і SWOT-аналіз діяльності промислових підприємств України (на прикладі машинобудування). Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2017. Т. 22, Вип. 3. С. 103-106.

38. Чумак Л.Ф., Івченко М.М. Управління інвестиційною привабливістю підприємства. Бізнес Інформ. 2018. № 9. С. 71-76.

39. Шандрівська О.Є. Логістичний менеджмент. Теоретичні основи:

[навч.–метод. посіб.] / О.Є. Шандрівська, В.В. Кузяк, Н.І. Хтей. Львів: Львівська політехніка, 2014. 195 с.

40. Юрчук Н.П., Вовк В.Ю., Топіна Р.П. Інноваційно-інвестиційна діяльність як основа реалізації концепції сталого розвитку економіки України. Агросвіт. 2019. № 3. С. 53-61.

ДОДАТКИ
Додаток А
ПРОТОКОЛ
ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
НА НАЯВНІСТЬ ТЕКСТОВИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ

Назва роботи:

«Формування механізму управління інвестиційною діяльністю промислового підприємства (на прикладі приватного акціонерного товариства «Вінницький олійножировий комбінат») »

Тип роботи: БКР

(БДР, МКР)

Підрозділ кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

(кафедра, факультет)

Показники звіту подібності Unicheck

Оригінальність 71,7%

Схожість 28,3%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне):

1. Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату

Особа, відповідальна за перевірку

(підпис)

Єпіфанова І.Ю.

(прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unicheck щодо роботи.

Автор роботи

Гоменюк М.О.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Руда Л.П.

(прізвище, ініціали)

ІЛЮСТРАТИВНИЙ МАТЕРІАЛ

ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

(на прикладі приватного акціонерного товариства
«Вінницький олійножировий комбінат»)

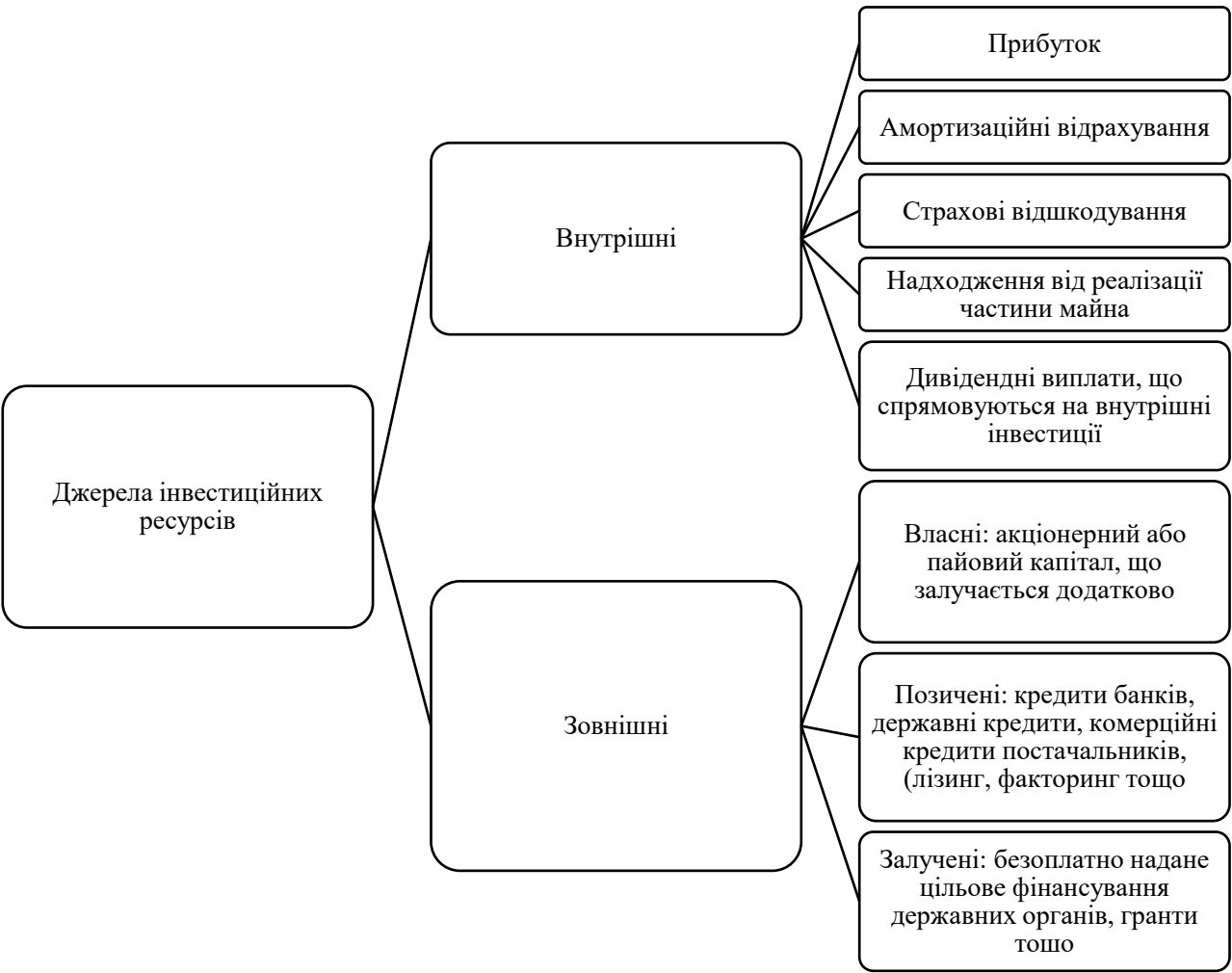

Рис. 1.1. Джерела формування інвестиційних ресурсів підприємства

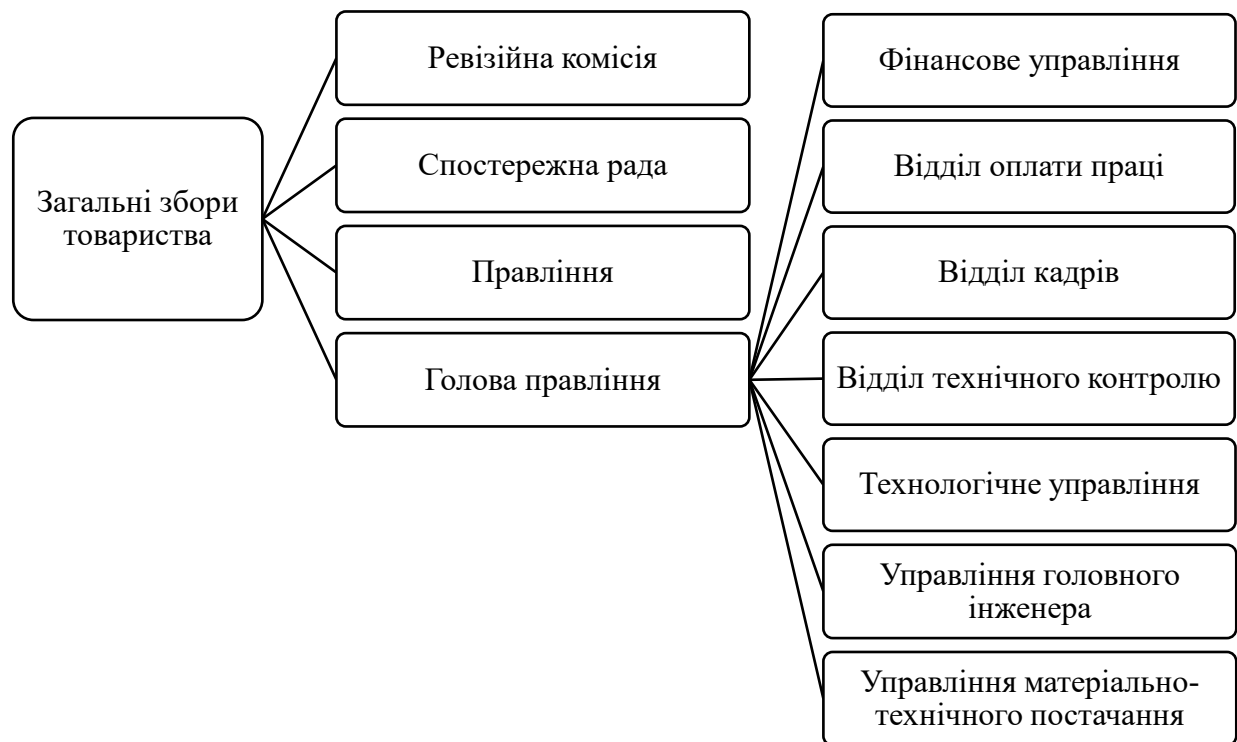

Рисунок 2.1 - Організаційна структура ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Таблиця 2.2 - Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2022 р. від 2021 р.		Відхилення 2023 р. від 2022 р.	
				Тис. грн.	%	Тис. грн.	%
Середня вартість сукупного капіталу	4647210	4219391	3991441	-427819	-9,21	-227950	-5,40
Середня вартість власного капіталу	2678479	2590577	2497451	-87902	-3,28	-93126	-3,59
Середня вартість основних засобів	3993405	4071639	3502093	78234	1,96	-569546	-13,99
Чистий дохід від реалізації (товарів, робіт, послуг)	2541681	1762329	1915837	-779352	-30,66	153508	8,71
Собівартість реалізованої продукції (тов.,робіт, послуг)	2436258	1690515	1722103	-745743	-30,61	31588	1,87
Валовий прибуток	105423	71814	193734	-33609	-31,88	121920	169,77
Середньооблікова кількість працівників	881	845	803	-36	-4,09	-42	-4,97
Фінансовий результат від операційної діяльності	-78067	-119610	19572	-41543	53,21	139182	-116,36
Фінансовий результат до оподаткування	-111535	-89434	-113725	22101	-19,82	-24291	27,16
Чистий збиток	-97084	-78653	-100156	18431	-18,98	-21503	27,34

Таблиця 2.3 - Показники рентабельності (збитковості) ПрАТ «Вінницький ОЖК» за 2021-2023 рр.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Абсолютне відхилення 2022 р. від 2021р.	Абсолютне відхилення 2023 р. від 2022р.
Рентабельність активів	-2,09	-1,86	-2,51	0,23	-0,65
Рентабельність власного капіталу	-3,62	-3,04	-4,01	0,58	-0,97
Рентабельність продукції	104,33	104,25	111,25	-0,08	7
Рентабельність основних засобів	-2,43	-1,93	-2,86	0,5	-0,93
Рентабельність продажу	-3,82	-4,46	-5,23	-0,64	-0,77

Таблиця 2.4 - Динаміка обсягу і асортиментної структури товарообороту ПрАТ «Вінницький ОЖК»

Найменування товарної групи	Обсяг реалізації, тис. грн.		Питома вага, %		Темп зміни, %
	Базисний рік	Звітний рік	Базисний рік	Звітний рік	
1. Олія соняшникова нерафінована	227025	1064575	0,20	0,68	468,92
2. Олія соняшникова рафінована	8054010	5190490	7,06	3,30	64,45
3. Олія соняшникова дезодорована	105185950	150616550	92,19	95,84	143,19
4. Шрот	624050	273155	0,55	0,18	43,77
Разом	114091035	157144770	100	100	-

Таблиця 2.4 - АВС-аналіз асортименту ПрАТ «Вінницький ОЖК» методом сум

Найменування асортиментних позицій	Обсяги реалізації, тис. грн.	Частка обсягу реалізації, %	Частка з накопиченням	Група АВС
Олія соняшникова дезодорована	150616550	95,85	95,85	А
Олія соняшникова рафінована	5190490	3,30	99,15	В
Олія соняшникова нерафінована	1064575	0,68	99,83	С
Шрот	273155	0,17	100	С
Всього	157144770	100,00		